

1

131

A P Neviera 1-1-30
800 W Broadway

Veiknis

(The Knight)

★

AA

Gedimino Pilis

Spalio-October 15, 1930, Nr. 19 (299)

LIETUVOS VYCIŲ ORGANAS

WE ARE PROUD TO PRESENT

NEW 1931 MODELS OF

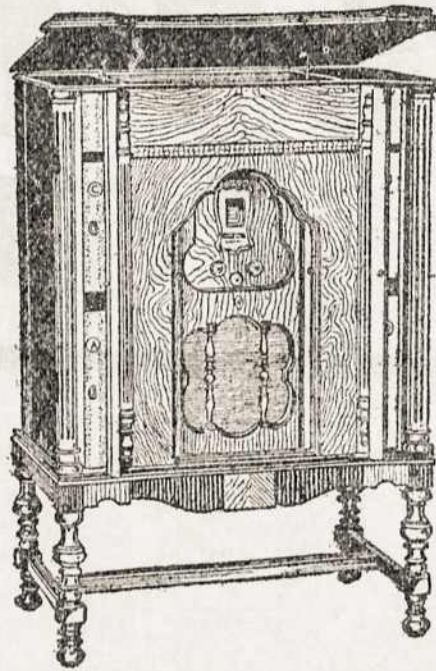
RADIOS

The Most Complete Assortment Of All Standard Makes From All American Leading Radio Manufactures

R. C. A. RADIOLAS	KIMBALL
ATWATER KENT	PHILCO
BRUNSWICK	VICTOR
MAJESTIC	ZENITH

The New Low Prices of These RADIOS Are Calling Your Immediate Attention. **SEE THEM, HEAR THEM.**

Do not delay any longer, come to either one of Peoples Stores today and choose the radio, you like, at price you want to pay! When you buy your radio at The Peoples, you are getting a better radio and better service, at the lowest possible price. Besides you may buy everything else here for your home on the same charge account, not being taxed with all kinds of carrying charges and interests, but enjoying convenience in paying in one place instead of scattering your payments at several stores. See that, for your own safety and better satisfaction, your new radio comes from **PEOPLES STORES.**

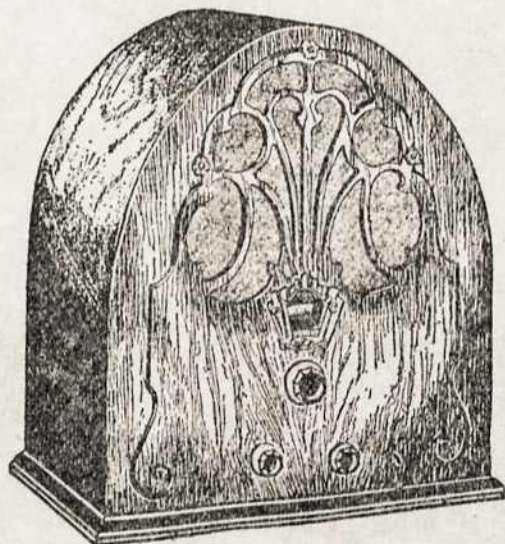
NEW KIMBALL SCREEN GRID COMBINATION
Radio with Phonograph

THE PEOPLES FURNITURE COMPANY

Broadcasting every Monday night from 7:00 to 8:00 P. M. through W. H. F. C. Radio Station 1420 kilocycles. Set your Radio on or about 1420 kilocycles every Monday night and enjoy the most wonderful radio program of the year.

FREE HOME DEMONSTRATION OF ANY RADIO DESIRED. CALL HEMLOCK 8400 or LAFAYETTE 3171.

You can not afford to be without a radio now, while prices on New Radios are as low as this. New Philco Baby Grand Radio completely installed to give best satisfaction price less tubes as low as

\$49.50
EASY PAYMENTS

Old Instruments Taken in Trade on New Ones, Good Allowance
Easy Payments Gladly Arranged to Suit Your Income
STORES OPEN TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY EVES.

4177-83 ARCHER AVE. cor. RICHMOND ST.

2536-40 W. 63rd ST. & MAPLEWOOD AVE.

Tel. Canal 6174 Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS

Laidotuvisė patarnauti geriau ir pigiau negu kitas todėl, kad priklausau prie grabų išdirbystės.

668 WEST 18th STREET
Skyrius: 3238 SO. HALSTED STREET

P. M. CIBULSKIS

Maliavojimo Kontraktorius

Maliavos, geležinių prekių (hardware), sieninės popieros, maliavotojams reikmenų. Langams užlaidas dirbame sulyg užsakymo.

2334 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

NEW STYLE TICKETS

FOR DANCES
Plays etc.
Special Prices

— to —
K. of L. Councils
MEMBERS
Have Your Printing
Work Done By Your
Own Press

K & L Press
4736 So. Wood Street

Phone Lafayette 6298

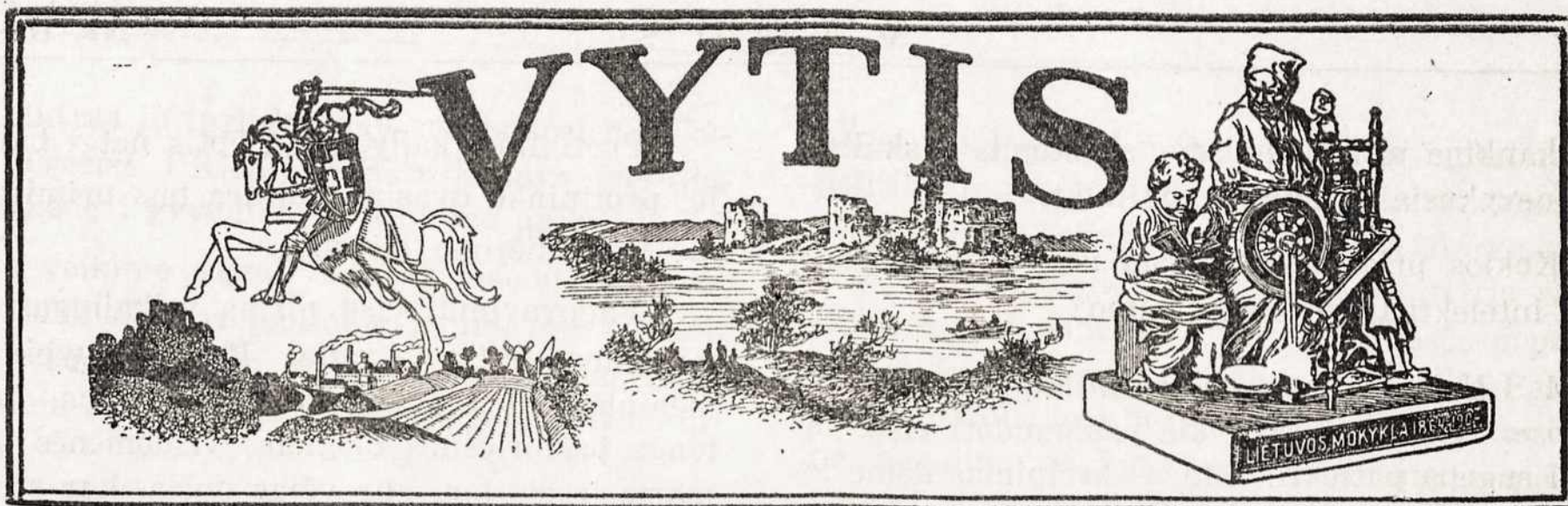
HOURS:
Mon., Wed., Fri. and Sat.
8:00 A. M. to 6:00 P. M.
Tuesday and Thursday
8:00 A. M. to 8:00 P. M.

PREPARE

— for the —

Knights of Lithuania
DANCE

Date will be announced in
the next issue.

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis

Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas XII

Spalių-October 15 d., 1930

Nr. 19 (299)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879, Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knight)

Published Semi-Monthly by Knights of Lithuania (Lietuvos Vyčiai)
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In foreign countries and Chicago yearly	4.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Address all communications to:

"VYTIS"

4736 S. WOOD STREET

CHICAGO, ILLINOIS

Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"

Jaunimo dvi-savaitinis laikraštis. Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užsienį ir Chicagoj Metams	4.00
Pavieniais Numeriais	.20

"VYTIS"

4736 S. WOOD STREET

CHICAGO, ILLINOIS

Telephone Lafayette 6298

Jaunuomenės Ruošimasis Visuomeniniam Gyvenimui ir Veikimui

I. Jaunuomenė kaip bręstanti visuomenės dalis.

Jaunuomenė, būdama kupina jaunatvės energijos, nori reformuoti visą gyvenimą. Ji nežino jokių sunkenybių, jokių užtvarų, visur eina kaip audra, neša naujas idėjas, naują gyvenimą. Kultūrinio gyvenimo istorijoje jaunuomenė yra sukūrusi nenykstančių paminklų.

Jaunuomenė nori vadovauti ir visuomenei, tačiau vien noru čia negalima pasitenkinti. Vadovauti visuomenei yra nepaprastai sunku ir reikalinga didelio patyrimo, išsilavinimo ir pastovumo. Jaunuomenė tokiomis savybėmis tegali pasižymėti tik po ilgo, patvaraus ir sistematingo ruošimosi. Taigi jaunuomenės uždavinys visuomenės atžvilgiu ir yra tas pasiruošimas. Jam įsigyti reikia negailėti didžiausių pastangų ir darbo. Tik subrendęs ir įgijęs pilnutinį išsiauklėjimą bei išsilavinimą jaunuolis ar jaunuolė gali ir net turi pareigos stoti parenti visuomeninio darbo dirvonų.

Kaip turi eiti visuomeninis pasiruošimas ir kokias sritis privalo apimti? Pasirodo, kad vi-

gas intelektualinis, dorinis ir praktinis pasiruošimas.

II. Intelektualinis jaunuomenės ruošimasis visuomeniniam susipratimui.

Intelektualinis, arba protinis, išsilavinimas yra vienas iš svarbiausių uždavinių. Intelligentas visuomeninkas turi visa galva aukščiau iškilti iš bendros žmonių masės ir mokėti išvelgti jos opiausius reikalus. Jis turi būti susijęs su aukštais visuomenniam gyvenimui bei veikimui reikalingais idealais, kuriuos nori skleisti platiems visuomenės sluoksniams. Tik gerai išsilavinęs teoretiškai visuomeninkas gali pasižymėti plačiu užsimojimu, tolimais pramatymais ir patvarumu. "Veikti nepakanka, sako V. Carlhian, reikia mąstyti prieš veikiant, — mąstyti tam, kad būtų veikama ir veikti mąstant."

Kitaip greit energija išsiauksvoja ir nepasitikėjimo, apsvylimo apimtas turi negarbingai pasitraukti iš pirmųjų eilių. Veikimas esti nenaujingas, o gali būti net kenksmingas, kai be rei-

kalo kankina visuomenę savo skystomis paskaitomis, nevykusiais sumanymais ir kt.

Kokios priemonės padeda įsigyti taip svarbaus intelektualinio išsilavinimo?

1. *Uolus ėjimas visuomeninio mokslo mokyklose.* Iš mokyklos reikia pasinaudoti visa, ką tik ji sugeba patiekti. Mažas kreipimas dėmesio į dėstomus mokyklose dalykus visokeriopu būdu atsiliepia neigiamai. Geras visuomeninkas turi būti ir geras mokinys, nes visuomenei tegali vadovauti tik gabūs ir sumanūs vadai.

2. *Savarankiškos studijos.* Čia įeina visuomeninio turinio knygų skaitymas, klausymas rimtų paskaitų, bendradarbiavimas su išlavintais žmoniėmis ir panašūs dalykai. Neapsiskaitęs, neturįs platesnio akiračio jaunuolis negalės būti geru visuomeninku. Literatūros šiuo klausimu jau ir lietuvių kalba galima rasti nemaža).

Paskaitos, kurių tenka nemažai išgirsti, reikia ko geriausiai pasisavinti. Taip pat dalyvavimas susirinkimuose, stebėjimas, kaip jie vyksta, kaip sprendžia, klausimus, kelia sumanymus ir t. t.

3. *Pažinimas visuomenės aplinkumos.* Nepažinus visuomenės, kurioj norima dirbti, šitą darbą, žymiai ap sunkina. Taigi jų psichologija, gyvenimo papročiai, pasaulėžiūra... Visuomeninkui reikia mokėti prie visuomenės prisitaikyti, mokėti atjausti jos gyvenimo pulsas. Su visuomene mes gyvename labai artimai ir todėl progų ją pažinti galima rasti labai daug.

4. *Visuomeninio Ratelio Lavinimosi.* Ši priemonė bene daugiausia gali padėti. Ji apima ne tik teorinį, bet ir praktinį pasiruošimą. Čia gvildenami bei diskutuojami įvairūs teoretiniai klausimai. Čia galima nusistatyti visuomeninio veikimo būdai, priemonės ir taktika. Dalyvaujant tokiose sekcijose ar rateliuose, įsigyjama drąsos, išmokstama vesti susirinkimai, ginti įvairūs klausimai, gerbti kitų nuomones ir kitų svarbių visuomeninkui reikalingų dalykų. Išeinant iš tokių ratelių galima jau eiti į visuomenines organizacijas suorganizuotas švietimo, labdarybės blaivumo ir kitais kultūriniais tikslais. Į politines organizacijas jaunam visuomeninkui visai nereikia dėtis ir bendrai ko toliausiai stovėti nuo politinių klausimų. Jie yra labai painūs, labai jaudinanti ir dažnai demoralizuojanti. Jais dera rūpintis tik suaugusiems ir subrendusiems.

Protininko kaily gali slėptis netgi barbaras, jei protininko dvasinė kultūra bus primityviškai išsiauklėjimo laipsny.

Vadovavimui visų pirma reikalingas drausmingumas ir tvirta valia. Be šių savybių visuomeninkas pirmoj kovoje bus nugalėtas, jis neįstengs pasipriešinti blogiems visuomenės palinkimams ir eis ten, kur vėjas pučia, kur srovė neša. Teisingumas, lojalumas, taikumas, savo ir svetimų teisių gerbimas tai būtinos savybės geram visuomenininkui. Tik toks visuomenininkas sudarys autoritetą savųjų tarpe ir įsigys pagarbos priešų eilėse.

Dorinių nusiteikimų galima įsigyti visų pirma šeimynoje ir bendraujant su platesne aplinkuma.

1. *Dorinių nusiteikimų ugdymas šeimynoje.* Tinkamas nusiteikimų ugdymas yra ilgas ir sunkus. Visomis priemonėmis jis reikia sistematinai ugdyti, nedarant jokių išminčių; išmtys yra pralaimėjimo spragos. Šeimoje būsimasis visuomenės veikėjas turi padėti tvirtuosius savo dorinių nusistatymų ugdymo pagrindus. Šeimoje pirmą kartą jis susiduria su autoritetu — tėvais ir artimais vyresniaisiais. Čia jis turi progos išugdyti ne tik šeimynos autoritetus, bet mokyklos ir platesnės visuomenės. Būdamas pats vyresnis, turi mokėti išsilaikyti deramoje aukštumoje. Šeima yra naturaliausias visuomenės gyvenimo pradas. Per šeimą į platesnę visuomenę.

2. *Draugiškumo auklėjimas.* Tuoju už šeimos ribų prasideda bendradarbiavimas su svetimais žmonėmis. Čia atsiranda labai daug draugų, jei tik mokėsi sugyventi. Taigi čia jau praktiškai galima auklėti solidarumas, tarpsavio pagalba, drausmingumas, punktualumas, tvarka, pasidavimas bendrai nuomonei, atsakomybės jausmas ir kitos visuomeninko savybės. Draugų gyvenime galima rasti daug pavyzdžių, kurių geruosius pasisavinti ir bloguosius atmesti. Su draugais pasitarimai ir jų perspėjimai turi nemažą auklėjamos reikšmės.

IV. Pratinimasis sugebėjimui veikti plačioje visuomenėje.

Jau paaikškėjo TEORINIS ir dorinis jaunuo-
menės uždaviniai, kurių ji turi įsigyti ruošdamosi visuomeniniam gyvenimui ir veikimui. Ir vie-

nas ir antras jų turi daugiau ruošiamosios reikšmės. Trečias PRAKTINIS uždavinys įvesdina jaunuomenę į gyvenimo ir veikimo areną.

Be veikimo negali išaugti visuomenės veikėjas. Tik akcijos plotmėje galima gerai pasiruošti visuomeniniam veikimui, nes čia susieina ir teorinis ir dorinis ir praktinis pasiruošimo atžvilgiai.

Geras pasiruošimas praktiniam veikimui yra gana svarbus. Vien teoretinėmis žiniomis apsišarvavus, labai sunku užtikrinti, kad sumanytasis žygis sekmingai pavyks. Tik įgudus praktiškai veikti, galima drąsiai stoti į atsakomingą visuomenės darbą. Dideli visuomenininkai paprastai yra ir dideli praktikai. Tačiau praktika niekuomet negali atsistoti pirm teorijos. Dažnai galima pastebėti mūsų visuomenėje, kaip jauni veikėjai su visu karštumu kimba į praktinį veikimą ir jame paskęsta, apleisdami kitus nemažesnės svarbos dalykus. Labai gera, kai jaunuomenės praktinį veikimą kontroliuoja rimti ir jau subrendę visuomeninio darbo darbninkai. Jie turi ne tik kontroliuojamos pareigos, bet taip pat ir skatinamos, kai mato, kad į praktinį pasiruošimą kreipiama per maža dėmesio.

Tačiau praktiniam pasiruošimui daugiausia turi reikšmės pačios jaunuomenės pastangos ir pratybos. Apie priemones jau buvo kiek pažymėta, kalbant apie protinį pasiruošimą. Čia dar būtų galima suminėti savarankiškas valdymasis. Išmokus save valdytis, galima ruoštis ir kitiems vadovauti. Įvairūs kolektyvūs darbai taip pat duoda gražios progos praktiniam visuomeninio darbo pasiruošimui. Tačiau daugiausia gali patarnauti lavinimosi rateliai ir dalyvavimas kultūrinėse organizacijose. Šios organizacijos papildė mokyklos teikiamas žinias, tuo būdu lengvindamos jų sunkų darbą, leidžia susikurti aiškią pasaulėžiūrą ir duoda plačių progų visokeriopai reikštis, auklėtis ir lavintis.

Kai kas imasi tvirtinti, kad jaunimo organizacijos, kurios pas mus organizuojasi daugiausia

pagal ideologinius principus, įveda moksleivius į politiką ir tuo ne tik nustoja savo reikšmės, bet netgi tampa žalingos. Šitokis nusistatymas paprastai yra palaikomas tų, kurie neskiria pasaulėžiūros nuo politikos ir iš kitos pusės nepakankamai įvertina pasaulėžiūros reikšmę. Pasaulėžiūros išsidirbimo svarba, taip didelė ir reikalinga, negalima užginčyti ir vyresniesiems moksleiviams. Priešingai mūsų mokyklose, suorganizuotose ne pagal ideologinius žmonių nusistatymus, moksleivių lavinimosi ir auklėjimosi ideologinės organizacijos dar labiau palaikytinos. Jos atitaiso mokyklų trūkumą, kuriuo negali mokiniams suteikti tvirtą pasaulėžiūrą. Taigi reikia ne ideologines organizacijas šalinti, bet kurti mokyklas pagal ideologinius principus. Varžymas mokinių savarankiško auklėjimosi bei lavinimosi nei teisėtumu, nei pedagoginiais motyvais neparemtas. Supratęs svarbą moksleivių organizacijų visuomeniniam pasiruošimui, jos reikia tik palaikyti ir tik pasistengti, kad jos neiškryptų iš savo tiesoginių uždavinių.

V. Kas lauktina iš jaunuomenės.

Jaunuomenės pajėgos daug ką gali, bet jos dar daugiau galės, kai bus išmikliintos per ilgą nuoseklų ir sistematingą darbą. Nepasiruošusios jaunuomenės žygiai ir nevisada yra tikrai garbingi. Jaunų valstybių gyvenimas, ypač dabartinių mūsų kaimynų ir rytų ir pietų, teikia pakankamai brangiai apmokėtų pamokų. Mūsų krašto gyvenime krašto gyvenime pavyzdžių taip pat nesunku surasti.

Reformos iškyla ir turi kilti daugiausia jaunuomenėje, bet jų vykdymas turi eiti jau per subrendusius veikėjus. Tik pasiruošę visuomeniniam gyvenimui ir veikimui, galėsime drąsiai stoti prie visuomenės vadovavimo vairo ir tada galėsime įvykdyti savo aukštuosius sumanymus ir idealus. Tėvynė rimtų visuomeninkų laukia, ir mes turim pareigos ir galimumo šį laukimą patenkinti.

V Y T A U T O D I E N A

Spalio m. 26 d.

Visi dalyvaukite!

Deganti Ašara.

Karžygiai.

(Romanas.)

Šiltas ir gražus rudens oras. Mieste T. neramu. Jaunuoliai skuba, bėga iš vienos gatvės į kitą, iš vienos įstaigos į kitą; skuba neramūs, lyg išsigandę. Jų veiduose slankioja šgąščio šešėliai.

Janonių Marytė taip pat susirūpinus vaikšto aplink namus, po sodą ir liūdnei niūniuoja. “Dukrele, kodėl tap susimąščius, tokias liūdnas melodijas niūniuoji?” paklausė jos motina. “Nežinau, mamule, širdis skauda ir ašaros nori byrėti”, atsakė Marytė.

Rudens saulutė nusileido. Pas Janonius atėjo Andrejauskų Stasys. “Kas gera Stasy, begirdėt?” klausia Janonienė, nieko nežinodama. “Liūdnos naujienos”, atsakė jai Stasys. “Tai sakyk greičiau, kas atsitiko? Ar sudegė kas? Ar mirė kas?” klausinėja Janonienė. “Nei sudegė, nei mirė niekas, tik lenkai puola mūsų šalį, drasko, terioja, mylimą tėvynę. Lietuvos sūnūs nebegali to pakęst ir eina gint numylėtą savo šalelę. Jie pasiryžę arba kovoj žūt, arba laisvi gyvent, bet niekad os neleis naguotam, kraugeriu ereliui draskyt savo žemės. Ir ryt vakare daug mūsų jaunuolių išvažiuoja į brolių vilniečių žemele. Taip pat ir Ramūnų Kazys, Smilgių Jurgis ir Milvydų Pranas.” Marytė pabalo, kai išgirdo, jog ir Ramūnų Kazys išvažiuoja į frontą. Jos akyse sužibo ašaros, ji pati smarkiau pradėjo kvėpuot ir rankos, lyg epušės lapai, ėmė drebėti. Drebančiu balsu ji paklausė Stasio, ar Kazys šį vakarą neateisias. “Rodos, sakė man, kad ateis”, atsakė Stasys.

Jau temo. Bet Kazio dar nebuvo. Janoniai po vakarienės nuėjo miegot. Tik Marytė ir Kazys nemiegojo. Jis atėjo pasakyt sudie savo mergelei, juk nežinia, ar beteks kada nors pasimatyti. “Kazyti, kaip skauda man širdis, kai aš tavęs gal būt daugiau nebematysiu, kai tu paskutinį kartą atėjai mano rankos paspaust, kai iš tavo drebančių lūpų, tų, iki šiol šypsančių, lūpų girdžiu paskutinius tavo žodžius... Ak! širdie... širdie... mylimasis... mano šviesiųjų sapnų karalaiti!...” Ir Marytės galva nusviro ant jo krūtinės... Ji degė karščiu. Jos rankutės susinērė ant jo kaklo.

Kazys kovojo didžią vidaus kovą. Jam buvo neapsakomai gaila Marytės, ir jo širdis degė karšta tėvynės meile. Dabar, jei jis būtų galėjęs, bū-

tų įsdėjęs ją į savo širdį ir drauge skridęs, lyg vėsula į mūšio lauką; drauge troško del mylimos tėvynės mirt... “Nurimk, Maryte, aš nežūsiu, aš sugrišiu vėl pas tave, aš padainuosiu tau linksmą skambiają laimėjimo dainą... dainą negęstančios, amžinos meilės...”

Jų lūpos degė karštame pasibučiavime...

“Mylimoji, iškovojęs vargšams broliams laisvę, pašovęs naguotam ereliui sparnus, iškėlęs trispalvę tautos vėliavą, grišiu pas tave šypsodamasis drąsus, degęs ta pačia sielos meile, pas tave... pas tave, kur tiek gražių svajonių čia sukurta, tiek šventų, nekaltų jausmų čia sukelta... Juk žinai, juk supranti, kaip karštai tėvynę myliu, kaip trokštu laisvės jai! Visas savo gyvenimo, jaunatvės dienas, nuo lopšio lig karsto, pašvėsiu jos laisvei. Ir jaučiuos patenkintas, kad galiu kautis ir lamēt... . . .

“O mano Maryte! Mano jėga jaučiu tiek didi, rodos, įstengčiau tą papurusį mėnulį nuo dangaus nukelt ir jį gaubiančius debesis išsklaidyt... Sėsk drauge su manim ant ugninio žirgo! Ir per kalnus, klonius, miškus, laukus ir pievas, per ugnį ir mirtį, pašėlusios vėsulos greitumu, jokim į kovą! Į kovą del laisvės tėvynės, del laisvės vargstančių brolių vilniečių, (kurie Vilniuje vergauja), del laisvės savo mylimosios sostinės!...”

Jų lūpos degė saldžiame, karštame, paskutiniame pasibučiavime... . . .

* * *

Kova. Gaudžia trimitai. Strepsi pabalnoti žirgai, žiba dartuvų grandinės, ir kulkos, lyg bitės zvimbia. Priešai puola visu smarkumu mūsų narsiąją kariuomenę, bet neįstengia jos apgalēt.

Dega miestas, griuūva mūrai, gaisruoja padangė. Dunda žemė, armotos ir kulkosvydžiai kaukia. Krinta lenkai, lyg pageltę rudens lapai. mindžioja arkliai kraujuos pasrūvusius jų lavonus, taško purvais jų blizgančius šarvus.

Bet šit nusviro galva ir mūsų Smilgių Jurgio ir Milvydų Prano, bet Ramūnų Kazys dar tebekovoja narsiai. Tečiaus ir jį kraugerys erelis nuolat tyko ir ruošiasi savo ilgus nagus įsmeigt jo krūtinėn. Bet narsioji kariuomenė nugali lenkus ir laimėjimas mūsų pusėj.

“Sveika, šventoji Aušros Vartų Panelė!” plaukė padėkos žodžiai iš lamėjusios mūsų kariuomenės. “Sveikas, garbingasis Lietuvos sostinės įkūrėjas, karaliau Gedimine! Amžiais lankys tavo mylimą pilį sūnūs, sesės Lietuvos. Sveikas, ir mylimasis Didysis Lietuvos kunigaikšti, Vytaute! Keliavom tavo pramintais takais ir šiandien kovą laimėjome. Dabar laisvai galėsime lankyt, kunigaikšti, mūsų taip mylimą, ir gerbiama tavo karstą”.

* * *

Kova baigta. Ramybė ir poilsis supo mūsų lauką. Tik dar buvo girdėt sužeistųjų dejavimai, ir buvo girdėt, kaip čiurlena upeliais susimaišęs karžygių kraujas. Ir nieko, rodos, daugiau nebuvo aplink, kaip tik sužeistieji. Tada Kazys su keleta savųjų draugų išnešė iš mūsų lauko Jurgio ir Prano lavonus, sudėjo juos į vežimą ir rytą beauštant žadėjo traukiniu išsiųst į gimtinę — į miestą T.

Palikęs savo draugus, valandėlei Kazys nuėjo į pakalnę, ieškodamas vandens nusipraust. Bet, neradęs ir labai nuvargęs, atsisėdo ir parėmė ranka nusvirusią galvą. Mintimis persikėlė į gimtinę, į miestą T., kur jo tėveliai, kur mylimoji... Ir taip jis džiaugė, kad laimėjo, kad gyvas ir sveikas galės grįžt tenais pas savuosius.

Jam taip šilkinį svajonių kilimą beaudžiant, iš pasalų, kur buvęs, kur nebuvęs, priselino priešas — kraugerys lenkas, ir smeigė plieninį kardą į Kazio krūtinę. “O krakeiktasis kraugery! Šit kraujo upės, atsigerk jo, kad taip esi ištroškęs! Kam būtinai tu manoji kraujo nori?!”

“Prakeiktas!” sukrankė varnai, skrisdami pro šalį. “Prakeiktas”, atsiduso vėjas, lėkdamas laukais”. “Prakeiktas žmogžudy! Prakeiktas! Prakeiktas”... kartojo Kazio lūpos.

“Išplėšei man gyvybę, kraugery ereli, bet sostinė atvaduota, broliai vilniečiai laisvi! Aukščiausias, vieno aš tetrokštu — į gimtinę, į mylimąją jos žemele, į šventuosius, ramiuosius kapelius. Aš vienas čionai atskirtas nuo Marytės, nuo žmonių. Taip trokšta širdis pamatyt dar nors kartą savo mylimąją”. Pilna skausmo širdimi, jis šaukė: “O brangioji! brangioji!... Aš vienas paskutinėj agonijoje! Ak, pasigailėk, palengvink, nors menkiausia dalele mano kančių. Paduok nors lašeli vandens, sustiprink mane!... Nekartą gyvenime tu išgydei mano sielos kančias, ar dabar nė mažiausia dalele nepadėsi man kentėt?! Tėvynė ir tu — brangesnė man už pačią

gyvybę! Ak, kur tu, kur tu, o brangioji!... Tavo vienas žodis palengvintų agoniją, suteiktų stiprybės... Ir pati mirtis nebūtų tokia baisi, jeigu tu būtum šale manęs. Bet... kam tas meldimas? Juk mano žodžių tu negirdi, nejauti skausmo ir kančios perversos krūtinės mano... Kraujuos pasrucusios krūtinės...

“Sudie tau mylimoji, sudie amžinai! Užmiršk tu mano jautrius žodžius, gyvenk, iki mirtis pakirs, širdį kitam pažadėjus. Nebematysiu daugiau tavęs. Tik varnas parneš tau žinią, kad tu nebe mano, tau žiūrint pro langelį...

Sudie tau pasauli ir žmonės!” Jis spaudžia rankas prie perversos krūtinės, o stingstančios lūpos žodžius maldos tyliai, gaudžiai kartoja: “Už ką, o Aukščiausi, už ką, taip anksti pakirto jaunystę?! Už ką svajonės ir saldūs sapnai, kaip krintanti žvaigždutė užges amžinai, į karstą mane palydėjus. Užges ir daugiau pasaulis nežinos kančių ir troškimų krūtinės mano... Kardu perversosios krūtinės...

Brangioji, kad būtum nors kiek arčiau! Ak, vis lėčiau ir lėčiau krūtinėj širdis plaka. Kad galėčiau, mylimoji, perduot tau bent šiuos tris žodžius: atleisk, atmink ir neužmiršk, kas liktų amžinai. Bet nelaimė, aš belaisvis. Skausmas surakino mano lūpas. Kraugerys priešas išplėšė man ir tave, brangioji, kartu su gyvybe...”

Jo širdis dar lėčiau plakė. Staiga jis atmerkė akis ir tarė: “Sudie tau, močiute, sudie! Nebematysiu tavęs daugiau! Sudie tau, tėveli, nebepargrįšiu pas tave, neberaminsiu senatvėj tavęs.”

Aš mirštu! Atleisk, Sutvėrėjau! Nutilo, nebaigęs maldos ir veidas jo, lyg auštantis rytas, pabalo... Daug skausmo ir skundo buvo jose paslėpta... daug pasauliui jos kalbėjo...

Užgeso gyvybė. Nurimo kančia. Jis paliko mylimąją, kad atvaduotų sostinę. Jis mirė, kad gyventų.

* * *

Draugai, nesulaukdami jo pargrįžtant, nuėjo ieškot. Atrado šaltą lavoną, kraujuose pasrucusį. Jie suprato kieno nelemta ranka drįso jam gyvybę išplėst. Išplėst gyvybę jaunuoliui — karžygiui, kurio krūtinėj liepsnoja begalinė tėvynės meilė; kurs tiek savo kraštą, savo brolius tautiečius (lietuvius) mylėjo. Draugai jo šaltą sustingusį kūną nunešė į vežimą pas Jurgio ir Prano lavonus.

Raudonpirštei ryto aušrai sušvitus ir maloniosioms nakties žvaigždutėms užgesus, sudėjo lavonus į traukinį. Pasijudino traukinio ratai čypdami: Karžygiai... kar-žy-giai... karžy-žy-žy-giai... Bėgdamas per laukus, miškus, pro telegrafo stulpus kartojo: Čia vežami karžygiai... karžygiai... karžygiai... Miškai atsiliepė: Karžygiai... karžygiai... Telegrafo vielos švilpė: Kar-žy-žy-žy-giai... Medžiai, linguodami viršūnėms, šniokštė: Kar-ž-ž-ž-žy-giai... Ir vėjas, pastvėręs tą aidą, lėkė per laukus, pevas, slėnius ir kalnus, šaukdamas: Kar-žy-žy-giai-giai!... O traukinys šukubėjo tolyn į miestą T. vis kartodamas: Čia vežami karžygiai... karžygiai... karžygiai...

Atskubėjus į Miesto T. stotį, kunduktorius sušvilpė: Karžygiai! ir sustojo.

* * *

Sekančio ryto saulutės pirm spinduliai sužibo į jų karstus; į karstus ankstybus, garbingus į karstus jaunuolių, žuvusių del laisvės mylimos sostinės, del laisvės kenčiančių brolių . . . Bet saulės jie neregėjo. Jų veidai šypsos nežemiška šypsena. Jie džiaugias šventą pareigą atlikę; jie džiaugias garbės vainikais, kuriuos dangaus angelai iš nevystančių laurų nupynė; jie džiaugias kad galėjo del tėvynės gerovės kovot ir laimėt; jie linksmi, patenkinti, kad broliai vilniečiai laisvi, kad nurimo kančia.

Išplėšė priešas jų gyvybę, išplėšė amžinai, ir nebegriš jie daugiau į šį pasaulį niekad. Jų kūnai šandien išnyks iš žmonių akių amžinai, lyg koks šešėlis, amžinai. Ir niekas nežinos jų kančių ir troškimų...

“Din-din-din” skamba graudžiu tonu verkdami katedros varpai, ir tartum kalba: “Ilsėkit, brangūs karžygiai, šventoj tėvynės žemelėj! Palaiminti, atlikę šventą pareigą, sūnūs Lietuvos!”...

* * *

Puikų birželio mėnesio vakarą, katedros varpams skambant “Ave Maria”, Marytė melsva lyg prieblanda, lyg šešėlis, tyli, eina tiesiai ant kapų nešdama skraistėję gėles... Eina susijaudinus, tylutėlė... Mėnuo sidabrinėmis akimis seka tą melsvą šešėlį, plaukiantį ant kapinyno. Nuėjo. Atsiklaupė prie Kazio kapo, padėjo ant kapo chrizentemas, rozes ir pasilenkus tyliai, tyliai verkė... Kapų tyla papūtė ledo šaltumu. Pasvirę kryžiai pritarė tyliam jos verksmui ir, rodos, kartu su ja verkė, gailėjos... Gailėjos žmogaus, ir jo prabėgusio gyvenimo... Jų verksmas susiliejo į

vieną gražią, tylią, gedulingą harmoniją...

Marytė čia jautės, tartum amžinybės pily, tartum, ramumo šventovėj ir vieno tetroško: išbėgt iš šio pasaulio, iš šios vargo ir ašarų pakalnės. Iš jos lūpų skambėjo žodžiai: “Kazy! Kazyti! Amžinai aš su tavim... Su tavim, mylimasis mano, karalaiti širdies mano, neperskiriamai su tavim!”... Kartojo ji tuos žodžius nesuskaitomai kartų.

Išsiverkus lig be vienos ašaros ir visą širdgėlą nakties pasauliui atvėrus, Marytė pastebėjo, kad jau trumpa vasaros naktelė prabėgo, kad jau gęsta danguje žvaigždės ir mėnuo — sargas nusikėlęs poilsin. Ji grįžta dabar vėl, lyg šešėlis, balzganų beauštančio ryto šviesoj. Ją krėtė šaltas drebulys. Širdy kartojo: “Pas tave... pas tave... o karalaiti mano, amžinai pas tave... Atsiliepė kapų tyluma: “Amžinai!” Kryžiai, tartum linguodami galvomis, pritarė: “Amžinai!” Kapinyno aidas atsiliepė: “Amžinai!” Ir medžiai sušlamėjo: “Su karžygiais amžinai!”...

* * *

Parėjus namo, Marytė jautėsi blogai ir atsigulė į lovą. Ją purtė šaltis, galvą skaudėjo. Ji susirgo; degė karščiu, greitai kvėpavo ir kas kart darės blogesnė. Jokie vaistai negelbėjo. Už dviejų dienų ji mirė. Paskutiniai jos žodžiai buvo: “Atleisk, visatos kurėjau! Sudie pasauli! Einu į amžinybę, einu pas tave, numylėtasis mano karžygy!” . . .

Telšiai, 1929 Vasario 8 d.

Petras Vaičiūnas.

HIMNAS VYTAUTO DIDŽIOJO GARBEI.

O, Vytaute Didis, šviesusis lietuvi,
Tu Nemuno gentėm vainiką nupynei,
Tu Lietuvai kūrei didvyrišką būvį,
Tu saule liepsnoji lietuvių Tėvynei.

Garbė Tau, galiūne, per amžius tebūnie!

O, Vytaute Didis, Tu — saulėtas žygis,
Tu — degantis kardas, dėl laisvės sušvitęs.
Tu — riterių žiedas mūs garbei išdygęs,
Tu — genijaus žaibas, Tu — Žalgirio Vytis.

Garbė Tau, galiūne, per amžius tebūnie!

O, Vytaute Didis, mūs Vilniaus didvyri,
Tu žygiais pelnei karaliaus karūną.
Mes, skaudžią vergiją nelaisvės patyrę,
Tavim atgaivinam ir dvasią, ir kūną.

Garbė Tau, galiūne, per amžius tebūnie!

M. Svyriūtė.

Neskaitytas Laiškas

Bankininko Talvydo salone svečiai buvo jau įsismaginę. Visu įkarščių staugė fokstrota patefonas. Salono viduryj sukosi kelios poros. Foteliuose ramstėsi senesnės ponios. Dvi iš jų gyvai linksmiai šnekėjosi, likusios vedžiojo akimis šokančius, pasikeisdamos vienu kitu žodeliu. Greitimam pono Talvydo kabinete, mėlynų dūmų debesy paskendę, kortavo vyrai. Viena iš dviejų ponijų aukšta ir neplona, pakilusi apnešiojo ponioms saldumynų ir vėl užėmė savo vietą šalia aukštos lieknos moters, kuri prisimerkusi trynė nosinėle savo pėncne. Abi moterys iš pažiūros buvo labai skirtingos. Sofija Talvydienė juodbruvė tamsiomis didelėmis išdidumo pilnomis akimis. Natūralus veido ružavumas spindėjo nevystančia jaunatve. Švelniai žalsvas rūbas buvo ankštai prisiglaudęs prie mažiau gražios talijos. Antroji ponija žila, kirptais, vingiuotais plaukais ir pilko šilko suknele. Ant dešinės rankos sutuoktusių žiedas, ant kaklo briliantų šniūrelis ir daugiau nieko. Ne per daug giliomis raukšlėmis išvagotas veidas iš prigimties šaltas, bet dabar patenkintas ir šypsantis. Tai senoji Talvydienė, Petro Talvydo motina, kuri kartu su dukterimi atvažiavo pas sūnų paviešėti. Petras, grįžusioms iš Paryžiaus viešnioms pagerbti ir suruošė šį balių. Jo sesuo Amalija dabar sukasi su jaunu kapitonu fokstrota. Abiejų ponijų akys atidžiausiai ją seka.

— Ištikrųj, mama, Amalija visų čia esančių svečių pažiba. Tik pažiūrėkite, kaip gracijingi judesiai, žavinga šypsena ir pavergianti veido išraiška.

Senoji Talvydienė, patenkinta linktelėjo galvą. Marti tęsė toliau:

— Jei ji gali būti taip žavinti su tokiu partneriu, kuris daugiau nieko tik automatiškai atiduoti pagarbą temoka, tai ką jau bekalbėti, kai ji turės prieš akis tikrą džentelmeną?

— Čia jos visa gudrybė, mano miela. Amalija retai kada esti kitokia vyrų tarpe. Priešingai. Ji stengias visus sužavėti, ir tik paskui pasirinkti tą ar kitą. Tokia yra mano Amalija. Ji dar nė karto nėra stipriai mylėjusi; bet kai pamils, žinoma, jei ir toliau taip bus panaši į mane, pamils visu savo gyvo temperamentu. Iš fotografijos labai jai patinka tavo brolis Edvardas. Ji tokio sakosi nebuvo dar sutikusi. Ir dabar su

didžiausiu noru važiavo Lietuvon, kad jį pamatytų.

Ponia Sofija pasilenkė dar arčiau:

— Nėra abejonės, kad Amilija jį užkariautų, bet jei kiek ankščiau, o dabar nežinau...

— Kodel gi pervėlu?

— Edvardas turi sužadėtinę. Aš jos dar nemačiau. Šiandien jie ateis abu.

— Gaila... bet aš dėl to pasitikiu Amilija — atsidusdama pasakė Talvydienė.

— Taip. Aš nė kiek neabejoju, kad Amalija daug žavingesnė. Nors Edvardas turi gerą skonį, nežiurint į tai, kad mes abu labai mažai teturime panašumo. Pastaruoju laiku jis labai neatviras ir retai telankosi pas mus. Dar neseniai pasisakė susžadėjęs. Susžadėjęs visai be mūsų žinios, lyg ir prietaringai. Nei aš nei tėvas, žinoma, negalėjome būti patenkinti. Bet pyktis nepatogu. Pakviečiau būtinai juos abu.

Šokis pasibaigė. Amalija su kapitonu sėdosi į sofą.

— Žiūrėk, mama, į tą Klarą, ji vėl ima kortas dėstyti. Besiartinant nelaimei ji tuoj griebiasi kortų.

— Kas ji yra toji Klara? — Klausia senoji Talvydienė, žiūrėdama į blondinę, kuri nuošaliai sėdėdama užsiėmė kortomis.

— Tai kapitono mylimoji.

— Ot kaip!?! Hm. Šiaip būtų nieko, suknelė siera fioletinės spalvos jai prie veido, bet kam taip karoliukais snusagstyta. Juk dabar ne ma-
doj.

— Ji nesugeba madas pavyti. Nėra mat turtinga. Tarnauja mūsų banke. Kilmės neblogos, tik dabar susibankrotavę.

Panelė Klara pakėlė nuo kortų akis ir sutraukusi antakius pažiūrėjo į Amaliją. Ši pasvirusi prie kapitono degė papirosą.

— Ir vėl Amalijos sąskaiton — nusijuokė senoji Talvydienė. —

Vargšas paliks be galvos, kaip ir jo Klara.

— Kurios jis dabar nemato — pritarė ponija Sofija.

Prie patefono dėliojo plokšteles dvi sesutės studentės ir jaunas leitenantas.

— Šie visai be pretenzijų — pastebėjo ponija Sofija. — Visi buvę vienos klasės draugai. O tas blondinas studentas Julius tai Edvardo ge-

riausias draugas. Būsimasis inžinierius, šiomet jau baigs.

Kompanija prie patefono ištikrųjų buvo judriausia. Nuolat iš to kampo pasklisdavo skardus juokas, linksmos dainuškos posmas arba delnų pliauškėjimas. Iš visa ko buvo galima spręsti, kad tas visas judrumas koncentravosi apie jauną leitenantą, kuris rodėsi iš prigimties komikas. Tarpduryje pasirodė nauji svečiai. Tai buvo Edvardas ir jo sužadėtinė. Visų kritiškai žvilgsniai įsirėmė į juos. Prasidėjo susipažinimo ceremonija. Edvardas aiškiai pabrėžė: —

— Mano sužadėtinė Luiza Vainauskaitė.

Pirmoji pašaipos žvilgsniu palydėjo ją senoji ponia Talvydienė. O jos sūnus bankininkas, nususukęs, pečius traukydamas, padarė tokį grimasą, kad nuošaliai sėdėjusios abi studentės ir panelė Klara nesusilaikė nuo juoko. Ponia Sofija ja nepatenkinta žvilgčiojo tai į Edvardą, tai į jo sužadėtinę. Jų akyse vis dėl to stengėsi rodytis vaišinga ir nuoširdi. Edvardo sužadėtinė buvo vidutinio, gal net truputį žemo ūgio, jaunutė ir smulki. Ilgų kaštoninių plaukų garbanos buvo nusvirę ant kaklo. Žalsvos akys ir švelniai ružavas veidas dvelkė jaunumu ir žavingumu nefalsifikuotu grožiu. Pilkai mėlyna šilko suknelė buvo kukliai, bet elegantiškai pasiūta. Ji atrodė lėta, net truputį nedrąsi, bet jos veidas ir judėsiiai rodė nuoširdumą ir paprastumą. Įžengusi į stipriai apšviestą salioną, ir prieš akis matydama puošnias dekoltuotas moteris, ji kiek sumišo.

Tai pastebėjo panelė Amalija ir apsidžiaugė, nors tiesa pasakius, ji dar tikrai nežinojo, kad ta kukli mergaitė yra lydinčio džentelmeno sužadėtinė. Amalija laikė rankoje degantį popirošą ir galvojo: vadinasi, jis susižadėjęs. Ne, taip negali būti! Kam aš tada važiauvau iš Paryžiaus? Bet kokia laukinė moteris kaip ši, man tik nusišpiaut. Nors joje kažkas slepiasi. Jėga, kurią aš neigiu. Bet ši slapta jėga vyrus kartais labiau patraukia ir priveda net prie beprotybės. Tai yra kažkas nepaprasta, ką galima mylėti... Vis dėl to kovosiu! —

Talvydas uždėjo plokštelę ir paskelbė "Panelių tango" Amalija priėjo Edvardo.

— Malonėk, tamsta su savo giminaitė pašokti.

— Visumet — nusilenkdamas atsakė Edvardas.

— Kodel panelė Luiza nekviečia poną Julijų šokti? — paklausė ponia Sofija.

— Kad aš tango niekad nešoku.

— Nešoki tango, tai jau per daug... O fokstrotą?

— Retkarčiais... Jis man atrodo grakštesnis Bet iš viso aš bijau tokių šokių, kuriuose taip mažą grožio!

— Keista... bijoti to, kas moderniška!

Luiza kiek užraudo. Tuo tarpu nebaigusi šokti atėjo panelė Klara ir atsisėdo greta Luizos. Julius atsiprašė ir nuėjo rūkyti. Panelė Klara pakugždomis sako:

— Kaip, panelė išdrįsai pasirodyti su savo sužadėtiniu, kada čia yra toji moteris?

— Kuri? — nustebusi klausia Luiza.

— Gi toji, kuri šoka su tamstos sužadėtiniu.

— Toji moteris buvo Amalija. Ant balto šilko suknelės ji buvo užsivilkusi ryškiai raudoną žiletką, tokio pat raudonumo buvo batukai ir lūpos. Ausys buvo neapdengtos, jose įvertos plokščios aukso grindelės. Už ausų, lyg kregždės sparnai užleisti, net ant veidų užriesti plaukų trikampiai. Antakiai — ilgi piautuvai. Aukščiau alkūnės apšivijusi aukso gyvačiukė. Nors Luiza buvo pastabi, tačiau tik dabar apėmė savo akimis tą keistą išdidų šios moters grožį.

Sakyk panele, kodėl ji man pavojinga? — klausia Luiza.

Kaip tai? Juk ji tokia gražuolė, kurios tikslas rasti vis naujus garbintojus.

— Dėl to nesibijau, Edvardas, rodos, negreit susižavi blizgančioms žvaigždėm...

— Taip pat maniau ir aš apie savo Zigmą, štai tą kapitoną, kuris kalbasi su Talvydu, bet ši laumė jam tuoj akis apdūmė. Ak, negaliu ir pamanyti — purtėsi Klara. Luiza šypsojosi nežymiai sekdama Amaliją. Ji matė jos ryškiai raudonų lūpų šypseną, ir žiburiuojančių akių žvilgsnį įsmeigtą į Edvardą.

Po šokio abu nuėjo į gretimą kambarį. Pro atdaras duris buvo matyti atlošioj pozoj su stikliuku rankoje panelė Amalija ir pečiais nusigręžęs į salono duris Edvardas. Pro liepsningai raudonas lūpas nuolat blykščiojo balti blizgą dantys. Antakiai nuo grimasų nesiliovė bangavę. Luiza visa tai matė jai buvo juokinga ir net truputi pikta.

Salone pasigirdo valsas. Julius pakvietė Luizą, kapitonas Klarą, o Edvardas Amaliją.

Šokį pertraukė kvietimas vakarienių.

— Kaip kas šoko, tai sėdasi už stalo — sušuko Talvydas, pažvelgęs į Amaliją, kuri jam atsakė dėkingu žvilgsniu.

—Tave kviečia prie telefono — pasakė Edvardui ponia Sofija. Edvardas skubiai atsiprašęs nuėjo. Svečiai laukia Edvardo.

— Leiskite atsisveikinti, malonieji svečiai — tarė įėjęs Edvardas. — Aš turiu skubėti ligonin. Svarbi operacija.

— Tamsta gydytojas? — nustebusi klausia Amalija.

—Ne, tik asistentas. Atleiskite turiu skubėti.

Tai tardamas atsisveikino greta stovinčią Amaliją ir ėjo prie ponių. Luizai pasakė: — Būk rami, tave palydės Julius.

— Kaip šoko, taip sėdas ir už stalo! — šaukė leitenantas nutvėręs už rankos vieną iš studentų. Amalija piktai žvilgterėjo į jį.

Na, jei taip atsitiko, tai Amalija ir panelė Luiza pasiimkit į vidurį Julių. Kuo gi aš kaltas, kad visoms neištenka.

Ponia Sofija kaž ką veikė prie bufeto.

— Ponia, tamstos vyras panelę Luizą per daug nuskriaudė. Jai teko atsisėsti ties stalo kampu, vadinasi, septynis metus neištekės.

— Apskritai nežinau, ar ji kada nors ištekės — skambiu ironijos tonu pasakė Talvydas. Jo žmona, nenorėdama tokios vyro pastabos nugirsti, tiek nepasakė:

— Panelė Luiza, manau, netokia prietaringa, kaip panelė Klara.

— Ponia įspėjai nė kiek nemenčiau, kaip ponas Talvydas.

Amalija su pilnu pasitenkinimo šypsena pažvelgė į motiną.

—Vis dėl to įstrigo — vos girdimai atsakė į dukters šypseną.

Po ilgos linksmos vakarienės svečiai grįžo į salioną. Čia užsimezgė šnekos. Panelės dalinti žiedą; tas žaidimas tinkas seniems ir jauniems.

— Labiausiai, žinoma tinka sužadėtinėms, kuriuos griežiant tango šoka klumpakojį — pasakė Talvydas.

Į tuos žodžius vienas kitas nusijuokė, o Luiza tiek tepasakė:

— Nevisoms, tik tai, kuri vadinasi Luiza.

— O taip. Luiza gražus vardas. Jis labai tinka prie Edvardo.

— Taip pat, kaip tų vardų savininkai — lėtai pridūrė senoji Talvydienė. Luiza daugiau nieko neatsakė.

Žaidimas prasidėjo. Luiza žaidė gyvai, linksmi, nors ją kaž kas slėgė ir ašaros buvo taip

arti. Ji jautė piktus žvilgsnius, o ausyse vis skambėjo žodžių ironija.

Amalija atrodė kiek nusiminusi ir net nesimaščiusi. Tą lengvai pastebėjo visi svečiai. Bežaidžiant atėjo eilė išsipirkti fantus. Leitenantas savo fantą išpirkdamas turėjo pasakyti vieną teisybę ir vieną neteisybę. Jis negalvodamas pradėjo.

— Teisybė tai bus tokia: asistentas į operaciją, pretendantė į disperaciją. Į tuos žodžius visi griausmingai nusikvatojo. Kiek susilaikė tik senoji Talvydienė ir nenoromis šyptelėjo Amalija.

— Na, o neteisybė tai bus tokia — sako vėl leitenantas. — Ot neseniai žmonės pasakojo radę iš nakties sugedusį automobilį, kuris rytą be jokios pagalbos "pasveikęs". Jame buvęs jaunas vyras ir panelė Lyza, ne Lyza, bet greičiausia Luiza.

— Ponas leitenante, šį kartą Tamsta tai pasakoji, kaip neteisybė. Bijau, kad ta neteisybė nevirstų rimtu gandu. Nepatogu žaisti neteisybėmis. Todel prašau atšaukti, kol tokie gandai nėra pasiekę mano ponios ausis.

— Kokios ponios? — paklausė Talvydas?

— Ponios, kuri yra mano globėja — atsakė.

— A.. aš maniau, kad panelės niekas neglobojo ir negloboja. — Luiza pasijuto labai nesmagiai. Bet ji pasiryžo toliau komedijos nevaidinti.

— Tokie šeiminko žodžiai verčia mane prašyti leisti atsisveikinti, už ką tikiuos malonieji svečiai man atleis — pasakė tai pasikarščiuodama ir apsisuko durų link. Po to pakilo Julius:

— Dovanokit, aš turiu ją palydėti. Tai pasakęs nuėjo paskui Luizą.

Visi sužiuro į šeiminką. Šis jautėsi kiek nesmagiai. Ponia Sofija sviedusi į vyrą žvilgsnį kuris sakė: "To jau per daug!" — nuėjo paskui juos.

— Sugriš, sugriš gali nesiskubinti.

Luiza tuos žodžius išgirdo ir atsakė:

— Ji vis dėlto nesugriš. Luiza Juliaus padedama skubiai vilkosi apsiaustu.

— Panelė Luiza, nebūkie maža, — kalbėjo ponia Sofija. Vyras išsigėręs, nekreipė į tai dėmesio. Kaip gi dabar jausis visi svečiai po tokio įvykio?

— Tamstos vyras "pasigėrė" tik man įžengus į jūsų namus. Svečiai, lygiai kaip ir šeiminkai privalo pasilikti ramūs. Dėkui, ponia už vaišes, jei leisite atsisveikinsiu. — Ir ponia

Sofija paspaudė Luizai ranką, ne nuoširdžiai, bet oficialiai atsiprašydama.

Luiza, nenorėdama, kad tarp Edvardo ir Talvydų įsigyventų neapykanta, įvyki pasakodama kaltino daugiau save. Sakėsi įsikarščiausi, Talvydas buvęs „įsilinksminęs“ ir dėl to taip atsiti-
kė. Edvardui sesuo pasakojo visai panašiai, tik dar labiau apkaltindama Luizą, ypač pabrėžė, kad ji neklausydama širdingų prašymų negrįžusi į svečių tarpą. Bet šis įvykis nepadarė didesnio nemalonumo Edvardui. Dėl to labiausiai kentėjo tik viena Luiza. Tas jai buvo skaudu, nors ji ir buvo pratusi kentėti.

Visai maža ji liko našlaitė. Ją augino ir globojo viena motinos draugė. Turtinga jos teta leido ją į mokslą. Keturias gimnazijos klases baigusi Luiza atsidėjo tik muzikai. Jai sekėsi. Jos mokytojai įvertino jos talentą. Luiza dažnai jausdavosi viena. Nors jos globėjos buvo ir geros ir širdingos, bet vis dėl to nešildė ta ugnele, kurią skleidė motutė. Ji vis ilgėjos nuoširdumo ir meilės, kurią, pagaliau, surado Edvardo širdyje. Nemalonus įvykis baliuj skaudžiai ją užgavo. Jai buvo net baugu galvoti, kaip ji išengs į tą šaltą, rafinuotą draugiją, kuri vis dėl to yra Edvardui artima. Liūdni nujautimai varstė jos jautrią sielą.

Po baliaus pranyko Amalijos iškilminga didybė. Ji buvo nusiminusi — atėjo leitenanto pranašauta disperacija.

— Mama, man taip karšta, patrink smilkinus odekolonu, — skundėsi Amalija sofoje gulėdama.

— Kas gi tau, Amalija? — teiravosi ponija Sofija.

— Ak, Sofija, Edvardas — visas pasaulis... Kol svaigau šokių bangose, neturėjau laiko galvoti apie jo žodžius. Tik tada, kai salionas paliko tuščias, aš pagalvojau apie tai, ką jis pasakė.

— Ir ką gi jis pasakė, dukrele? — sulaikydama kvapą paklausė motina.

— Jis pasakė: „Myliu tas moteris, kurioms jaučiu pagarbą didesnę, negu jos mano ir negerbiu tų, kurios meilę profanuoja.“

Juk aišku, kad jis kalbėjo apie mane ir savo sužadėtinę.

Senoji ponija tylėdama lingavo galvą... Sofija tarė:

— Nėra ko nusiminti, Amalija. Jis nėra lengvai perlaužiamo būdo. Tad tu nenorėk jį tuoju pavergti. Ateityj tau užtikrinu laimėjimą.

— Ak, aš atsisakyčiau ir savo pasogos, kurią man turit išmokėti, jei tik Edvardas būtų mano.

— Petrai, ar girdi? — suplojusi delnais ponija Sofija. — Mums nereikės sumokėti Amalijai šimtą tūkstančių, jei tik Edvardą jai išpiršime.

— Apie tai man Amalija jau sakė. Tik dėl to ir išprašiau Edvardo sužadėtinę iš padorios draugijos.

— Dukrele, bet ar neperdidelis pasiaukavimas? — drebančiu balsu tarė motina:

— Mama, argi mano gyvybė pigesnė už 100,000? Be jo negyvensiu. O su juo pakaks man ir to apgriuvusio namo Paryžiuje.

— Oho, namas Paryžiuje, tai ne šimtas tūkstančių — įtikinėjo Talvydas.

Amalija nebetęsė pasikalbėjimo. Bankininkas ir ponija Sofija reikšmingai pažvelgė vienas į kitą. Atrodė, kad abiejų galvoje iškilo tie patys planai.

(Bus Daugiau).

K. Zupka.

JUODIEJI VIEŠKELIAI.

Juodųjų vieškelių, kaip rudenį voratinklių Juodieji vieškeliai vadina vis į tolius, — Toli, už šimto plačiaklonių horizontų Ir liepia išbučiuoti seseris ir brolius.

Bučiavimai — ne taip kaip mylimosios:
Širdyje ne saldu, bet ilgu.
Neišbaigtos dar, rodos, šnekos, žodžiai,
O kaži kam ir ašaros sužvilgo.

Su pirmu juodo vieškeliu dundėjimu
Nuskriejo meteorais keletą aušrinių...
Dabar tik supranti, kas ten už žingsnio
skundžias,
Kokiu vardu išgirstą dalią mini.

Bet juodi vieškeliai vadina vis į tolius,
Ir toliuose surinkti žodžiai nuraminti.
Norėtum rytdienai vienam glėbyj sutirpti,
Tik ne juodieji vieškeliai atspės tavąją
mintį.

Prof. P. B. Šivickis.

Voverė.

Lietuvos voverė, *Sciurus vulgaris*, yra gerai žinomas rodentų (graužikų) grupės gyvūnėlis. Šios voverės randamos visoje Europoje ir Šiaurės Azijoje. Jų gyvenamoji vieta eina nuo Ispanijos iki Japonijos ir nuo Laplandijos iki Šiaurinės Italijos. Tačiau nors visos voverės, šiame plote gyvenančios, priklauso vienai rūšiai, betgi savo spalva ir gyvenimo papročiais jos įvairiose šalyse gerokai nuo viena kitos skiriasi ir sudaro keletą porūšių. Lietuvos voverės, paprastai yra rausvai rusvos spalvos; Pietinėje Europos kalnuose jos yra tamsiai pilkos, beveik juodos spalvos, Sibiroje šviesiai pilkos spalvos. Be to, prie spalvos nevienodumo prisideda spalvos kitėjimas žiemos ir vasaros metu.

Voverės poruojasi pavasarį, nuo Vasario iki Balandžio mėnesių ir Balandžio ar Gegužės mėnesį, destis koks oro šiltumas, atsiveda nuo trijų iki devynių jauniklių, kurie beveik visą vasarą prabūva motinos gūžtoje. Voverės minta augalais, ypačiai riešutais ir kitais vaisiais, tačiau jos labai mėgsta ir gyvulinį maistą. Taigi, ēda peles, mažesnius paukščius ir net jų kiaušinius. Visi provincijoj gyvenantieji labai gerai žino jų paprotį nešti riešutų į dreves. Taigi, jos savo maitinimosi papročiais nėra per daug pageidaujamas gyvulys, bet savo kailio gražumu jos yra visų mėgiamos. Sibiroje miškuose tūkstančiai voverių iššaudomos kas met kailiukams, kurie parduodami Europos ir Amerikos didžiųjų miestų brangiųjų kailių pirkliams. Tie voverių kailiukai paskui tinkamai išdirbami, nudažomi ir parduodami kaip kiaušinių ar kitų retesnių ir brangesnių gyvulių kailiukai. Mano vienas pažįstamas New Yorko firmos kailiukų pirklys gyrėsi, kad jis kasmet iš Harbino (Sibiroje) kailių pirklių nuperka ne mažiau, kaip trisdešimt tūkstančių voverių kailiukų. Taigi, voverės nėra jau toks neturintis vertės gyvulys.

Ir ne tik dėl savo kailiuko voverė yra žinoma. Ji juk yra vienas gražiausių mūsų miškų gyvūnėlių. Už jos gražumą ir gyvumą ji yra visur mylima. Ypatingai ją mėgsta civilizuotų šalių miestų gyventojai, kuriems voverė yra tikras pasigrožėjimo dalykas.

Visuose Amerikos miestų parkuose ir medžiais apaugusiuose bulvaruose, neskaitant paukščių, dažniausiai sutinkamas gyvulys yra voverė. Ten ji beveik naminis gyvulys: žmonių nebijo, eina prie rankų, kartais net užlipa ir ant rankų, ant pečių, visa tai darydama labai atsargiai, švelniai. Vasaros metu čia voverės išsiveda savo vaikus parkų medžiuose susuktose gūžtose, o žiemą esti žmonių maitinamos. Taigi, prie žmonių ir labai pripranta. Žmonės voveres taip pat myli. Ypačiai daug malonumo jos suteikia vaikams. Dažnai tėvai, eidami su savo vaikais į parką, nuperka riešutų ar kitų vaisių voverims šerti. Taigi vakai jas šeria, bet į rankas neima, negniaužo ir jų nekankina.

Mūsų Nėrijos pamarių gyventojai taip pat voveres myli. Pernai man bevažinėjant po Nėriją prisėjo nakvoti pas pasienio policijos viršininką, kuris gyvena miške, tarp Juodkrantės ir Nidos. Su tikru pasididžiavimu jis mums rodė pušyne susuktus lizdus. Jis mums pasakojo, kaip vasarą ar rudeniop, kuomet voverių jaunikliai dar tebėra nesuaugę, ištikus lietums ar užstojus šalčiams, seniai neša juos į pastoges, kad apsaugotų nuo pavojų. Čia jos taip pat laikomos lyg naminiu gyvuliu.

Lietuvos miškuose voverės karo metu kiek nukentėjo po karo jas gerokai apnaikino jų kailiukams eksportuoti. Vyriausybei voverių kailiukus uždraudus eksportuoti, jos pradeda šiek tiek atsigauti. Miškuose jau pasitaiko matyti vienas kitas ekzemplierius. Netik miškuose, bet ir arčiau gyvenamųjų vietų kartais viena kita jų pasirodo. Man andai teko matyti vieną ties Lyduokiais bėgant per kelią į pakely esančius klevus. Ir netik provincijoje, bet ir Kaune voverių pasitaiko matyt. Bet čia gyvenimas nepergeriausias. Geriausiai tai parodo mano neseniai Kaune matytasai šioks atsitikimas.

Gegužės mėnesio 9 dieną, tuojau po dvyliktos valandos, beeidamas Duonelaičio gatve, ties Užsienių Reikalų Ministerijos Rūmais pamačiau visą būrį "vaikų", kurie bėgo iš Daukanto gatvės į Vienybės Aikštę. Kai kurie tų "vaikų" turėjo apie trejetą dešimčių metų amžiaus. Iš pradžių negalima buvo suprasti, kas ten darosi: šauksmas,

triukšmas ir nieko kito negirdėti, kaip tik “ėžmai, čymai”! ir “laiky, laikyk, turėk”!. Nežiūrint to, kad, paprastai Kaunas savo kalbų įvairumu pralenkia ir patį Babiloną, tačiau šiuo kartu, matyt, Babilonas nespėjo išsijudinti, o gal kitiems jau nebuvo vietos į veikimo areną įsisprausti.

Tai pamatęs, aš sustojau ties Ministerių Kabineto Rūmais ir laikiu, kuo čia visa baigsis. Tokio triukšmo mieste pirmiau neprisėjo matyti, taigi, atvirai turiu prisipažinti, kad aš nustebau, ir kadangi visas būrys pasuko į Vienybės Aikštę, taigi, į mano pusę, aš sustojau ir nekantriai laukiau pamatyti, ką jie čia taip vejasi. Ir koks buvo mano nusistebėjimas pamačius, kad viso šio triukšmo kaltininkė beesanti paprasta voverė.

Visas būrys vijosi voverę ir stengėsi būtinai ją sugauti, o voverė bėgo kiek tik jos kojos nešė. Atsivijus prie Estų atstovybės, vienas “vaikas” čia ją vos tik nenutvėrė, bet ji visai netikėtai metėsi bėgti atgal, ir ištrūkus, pasileido į kitą pusę. Visas būrys ją nusivijo į Aikštės kampe esantį kiemą. Voverė įbėgo į kiemą, ir “vaikai” į kiemą. Tačiau neilgai kieme pabuve, voverė ir visas būrys vėl išbėgo iš kiemo ir bėgo į Estų atstovybės pusę. Ir nežinia kuo visas tas vaiky-

mas būtų pasibaigęs, jei nebūtų įsikišęs į tą visą komediją prie Ministerių Kabineto rūmų dežuruojantis policininkas. Jis, parėjęs per gatvę, sustabdė būrį, o tuo tarpu voverė, gavusi progos, pasuko į Duonelaičio gatvę ir pro pirmuosius vartus įspruko į kiemą.

Tai tikras atsitikimas, kurį aš pats mačiau ne kokiame nors tamsiame kaime, bet mūsų laikinoje sostinėje. Ir visa tai matant mano galvoje kilo labai daug klausimų, ir nevisi tie klausimai gali būti lengvai atsakyti. Aišku tik, kad Kauno gyventojų tarpe yra daug etnologams įdomių žmonių.

Iš kur voverė atbėgo, aš nežinau. Spėju, kad nuo Laisvės Alejos. Visą laiką, man į tą komediją bežiūrint, visa mano užuojauta buvo voverei. Jei ne delko kito, tai bent už jos apsukrumą, greitumą ir mokėjimą iš tokio būrio išsisukti, ji buvo verta užuojautos. Pagyrimo buvo vertas ir prie Ministerių rūmų dežuruojantis policininkas, kad pasistengė visą šią komediją užbaigti. Tik kyla man klausimas, ką tuo laiku veikė ant rasis policininkas, kuris, atėjęs iš Daukanto gatvės, maišėsi būry? Jis, matyt, nematė reikalo kištis į “vaikų” darbus. — “G. D.”

Ledų Dykumoje

Žemės viešpats, žmogus, negali pakesti, kad koks nors žemės užkampis paliktų jo neištirtas. Gal būt daugiausia dėl to jau daug žmonių žuvo šiaurės paašygalio ledynuose — pirma norėdami pasiekti šiaurės ašigalį, o dabar norėdami geriau iširti atšiaurio sritis. Beveik nėra tų metų, kad šiaurės ledynuose neištiktų kokia nors didelė nelaimė. Galima sakyti, tik šiomis dienomis žuvo Nobile cepelinas, žuvo garsus šiaurės tyrinėtojas Amundsenas.

Šiomis dienomis iš tolimos šiaurės atėjo vėl nepaprasta naujiena: visai netikėtai rasti 1897 metais išskridusio balionu į šiaurės ašigalį Andre ir vieno jo draugo lavonų likučiai. Prieš 33 metus ties Andre drama užsidengusi uždanga, dabar vėl atsiskleidė. Nors buvo žinoma, kad Andre žuvo, nors už jo vėlę seniai atsimelsta, seniai jis garbingai su šiuo pasauliu atsiskyręs paminėta, bet dabar Andre ir jo draugo kaulai bei jų reikmenų likučiai dar įsakmiau nuvaizdavo skaudžią drąsių žmonių dalią.

Andre likimas ledų dykumoje ištiko daug tokių drąsuolių, tik ne visų jų kaulai surasti.

1845 metais gegužės mėn. iš Grenlandijos salyno į Leduotąjį vandenyną išplaukė du laivai — “Erebus” ir “Terroras”. Jiems vadovavo vienas iš garsiųjų atšiaurio tyrinėtojų. Diumonas Franklinas. Kelionės tikslas buvo rasti vadinaimą šiaurės vakarų kelią, t. y. kyla pro šiaurinę Ameriką. Paskutinį kartą Franklino laivus matė tų pačių metų birželio pabaigoje. Po to laivai ledų dykumoje dingo, nepalikę jokių pėdsakų. Franklino duktė po 14 metų suruošė Mak-Klintono vadovaujamą ekspediciją Franklino ekspedicijos liekanų ieškoti. Ir teisybė, jo lavono likučius rado. Išvykęs su laivais 1845 m., jis žuvo birželio mėn. 1847 m., t. y. po dviejų metų. Žuvo ir 120 jo draugų. Tai pasakė palikti žuvusiųjų užrašai.

Praėjo 25 metai nuo Mak-Klintono kelionės ir pasaulį vėl nustebino baisi nelaimė atšiauriuose. 1879 amerikono dr. Longo ekspedicija išvyko pasiekti šiaurės ašigalį. Longas buvo tiek tikras savo kelionės pasisekimu, kad savo laive “Zo-

netoj" vežėsi net varinį paminklą, kurį turėjo pa-statyti šiaurės ašigalio vietoje. Mat, tada dar nebuvo žinoma, kad šiaurės ašigalio vieta yra ne sausumoje, o juroje.

"Zoneta" žuvo nuo gaisro. Su dideliu vargu dr. Longas su savo draugais pasiekė Lienos upės Sibire įtakos vietą. Pagal žemėlapi toj vietoj turėjo gyventi žmonės, bet iš tikrųjų žmonės ten atkeliavdavo tik vasaros metu.

Longas porą sveikiausių savo jūrininkų pasiuntė žmonių ieškoti, o pats su 12 draugų pasi-liko ledų dykumoje. Per 10 dienų tiedu jūrinin-kai pasiekė tunguzų kaimų, kur gyveno rusų val-džios tremtinis Kuzma. Jūrininkai mokėjo kal-bėti tik angliškai ir jų nei tungūzai nei Kuzma nesuprato. Kuzma įtikno tungūzus, kad tai yra pabėgėliai politiniai tremtiniai, kad jie tyčia ap-simetę nemoka rusų kalbos, kad juos reikia su-imti ir nugabenti į Verchojanską įsprauninkui ir kad už tai bus gauta dovana. Ir jūrininkus su-rišo. Ne vieną kartą ramiai žiūrėjo mirčiai į akis, dabar jūrininkai visai neteko lygsvaros; puolė ant žemės bučiavo Kuzmos kojas, rovėsi sau plau-kus ir barzdas, maldavo tungūzus keliauti išgel-bėti jų draugus. Kuzma ir čia paaiškino tungū-zams, kad pabėgėliai verkia tik dėl to, kad juos sugavo. Ir jūrininkus išgabeno į Verchojanską. Kelionė truko dvi savaites. Verchojanske tada gyveno politinis tremtinis Lijokas, kuris truputį mokėjo angliškai. Jis ir susikalbėjo su jūri-ninkais. Tada sprauninkas paskubomis išsiun-tė žmones ieškoti dr. Longo su draugais, bet ra-do tik 13 lavonų. Visi jie mirė iš bado. Longas buvo miręs paskutinis.

Be galo sunku yra skaityti šito nelaimingo keliautojo dienoraštis. Dvi savaites prieš mirtį. Dr. Longas yra užrašęs: "Mes visi prisiekėme, ties Biblija, kad mirsime kaip krikščionys, ne-suteršę savęs žmogėdyte".

Paskutiniam užrašė pažymėta: "Jau visi mi-rė. Į tavo rankas, viešpatie, atiduodu sielą savo".

Dr. Longą rado gulintį aukštieninką, išskės-tomis rankomis ir basą. Savo odines nagines jis buvo sukramtęs.

Trečia iš eilės didelė atšiaurio nelaimė bu-vo Andre nelaimė. Apie ekspediciją kitą kartą plačiau parašysime.

— "L. Ū."

DR. POVILAS A. OSKAR

Šiomis dienomis pasekmingai išlaikė Massachusetts valstijos kvotimus lietuvis gydytojas Daktaras Povilas A. Oskar ir gavo leidimą praktikuoti šioje valstijoje.

Daktaras Oskar gimęs ir augęs Lawrence, Mass. yra nusistatęs dirbti lietuvių tarpe. Dėl prisirišimo prie mok-slo jisai pirmiau negalėjo aktyviai dalyvauti lietuvių tar-pe, bet už tai dabar mano stoti lietuvių darbuotojų ei-lėsna.

Jisai baigė St. Johns Preporatory School 1920 metais. Tada įstojo į Massachusetts College of Pharmacy, kurią baigė 1923 metais su Ph. G. laipsniu. Toliau tęsdamas mokslą jis stoji į Middlesex College of Medecine and Surgery, kurią baigė 1929 metais su medicinos daktaro laipsniu.

Pereitais metais jis praktikavo St. John's Ligoninėje, Lowell, Mass. Dabar mano atidaryti ofisą Lawrence, Mass.

Daktaras Oskar yra neturtingų tėvų sūnus. Nuo aukštesnės mokyklos jisai eidamas mokslus atliekamu lai-ku nuo mokslo dirbo vaistinėje, kur užsidirbdavo sau ant mokslo. Per didį vargą pasiekęs savo gyvenimo tikslą, pilnai pasiruošęs jisai stosi į mūsų darbuotojų eiles. Tai yra pagirtinas nusistatymas, nes moksleivių įtraukimas į visuomenės darbą dažnai atitraukia juos nuo mokslo ir jie nepajėgia tinkamai prisiruošti rimtam gyvenimo darbiui.

Bumbuliukas

SENIAUSI POPIERINIAI PINIGAI.

Popierinių pinigų — banknotų vartojimas, kuris at-rodo modernišką paskutinių laikų išradimą, iš tikrųjų yra labai senas dalykas. Jau 2,697 metais prieš Kristaus gimimą. Kinijoje buvo vartojami popieriniai pinigai, kurie anuomet buvo vadinami "skrajojančiais pinigais". Iš pradžių tai buvo kaip skolų lakštai, bet greit pateko ir bendron apyvarton.

Vienas istorikas rašo, kad tie senoviški kiniečių bank-notai esmėje mažai kuo skyrėsi nuo dabartinių. Vienoj pusėj buvo banko pavadinimas, spaudimo data ir bank-noto numeris su parašais ir vertės nurodymų, o kitoj nurodytos baudmės už banknotų padirbimą.

SPORTAS

K. OF L. BOWLING LEAGUE
CHICAGO DISTRICT

Receipts, Disbursements and Prizes

RECEIPTS

Eight Team Entries at \$1500 each	\$120.00
Bowling Fee \$1.15 per man each week for 28 weeks	\$1288.00
Total Receipts	\$1408.00

EXPENSE

Bowling Expenses 50 men at \$0.60 per man each night for 27 nights	\$672.00
Secretary's Salary	\$30.00
Sports Editor's Salary	\$30.00
Foul Man \$1.00 per night, 28 nights	\$28.00
Total Expense	\$760.00
Balance available for prizes	\$648.00

PRIZE LIST
Team Prizes

1.	\$45.00
2.	\$37.00
3.	\$33.00
4.	\$30.00
5.	\$27.00
6.	\$25.00
7.	\$22.00
8.	\$20.00
First High Team Average (3 games)	\$10.00
Second High Team Average (3 games)	\$7.50
First High Team Game	\$10.00
Seconr High Team Game	\$7.50

INDIVIDUAL PRIZES

Individual Averages

1.	\$20.00
2.	\$17.00
3.	\$16.00
4.	\$14.00
5.	\$12.00
6.	\$10.00
7.	\$9.00
8.	\$8.00
9.	\$7.00
10.	\$6.00
11.	\$5.00
12.	\$4.00
13.	\$4.00
14.	\$3.00
15.	\$3.00
16.	\$3.00
17.	\$2.00
18.	\$2.00
19.	\$1.00
20.	\$1.00
First High nIndividual Average (3 games)	\$7.50
Second High Individual Average (3 games)	\$5.00
First High Individual Single Game	\$7.50
Second High Individual Single Game	\$5.00

In addition to the above individual prizes, the team winning first place will receive a huge silver trophy to be presented by Alderman Joseph B. McDonough. Also, teams receive fifty cents for each game won.

A weekly prize of \$1.00 will be given, at the close of each bowling night, to the person rolling the highest games.

RECAPITULATION OF PRIZES.

Games won at \$0.50 each	\$168.00
Team Position prizes	\$239.00
Individual Averages	\$147.00
Individual High Games and series	\$25.00
Team High Games and Series	\$35.00
Weekly High Game Prizes	\$2900
I. B. A. Entry Fee	\$5.00
Total	\$648.00

KNIGHTS OF LITHUANIA BOWLING LEAGUE.

Key to Schedule.

Schedule Season 1930-1931

	Alleys	Alleys	Alleys	Alleys
Tuesdays 9:00 P. M	9-10	11-12	13-14	15-16
September 9, 1930	1-2	3-4	5-6	7-8
September 16, 1930	6-8	5-7	2-4	1-3
September 23, 1930	5-4	1-8	7-3	2-6
September 30, 1930	3-6	7-2	1-5	8-4
October 7, 1930	7-1	4-6	3-8	5-2
October 14, 1930	2-3	8-5	4-1	6-7
October 21, 1930	4-7	6-1	8-2	3-5
October 28, 1930	5-6	7-8	3-4	1-2
November 4, 1930	2-4	1-3	5-7	6-8
November 11, 1930	7-3	2-6	1-8	5-4
November 18, 1930	1-5	8-4	7-2	3-6
November 25, 1930	3-8	5-2	4-6	7-1
December 2, 1930	4-1	6-7	8-5	2-3
December 9, 1930	8-2	3-5	6-1	4-7
December 16, 1930	4-3	2-1	8-7	6-5
December 23, 1930	7-5	8-6	3-1	4-2
December 30, 1930	8-1	4-5	6-2	3-7
January 6, 1931	2-7	6-3	4-8	5-1
January 13, 1931	6-4	1-7	2-5	8-3
January 20, 1931	5-8	3-2	7-6	1-4
January 27, 1931	1-6	7-4	5-3	2-8
February 3, 1931	8-7	6-5	2-1	4-3
February 10, 1931	3-1	4-2	8-6	7-5
February 17, 1931	6-2	3-7	4-5	8-1
February 24, 1931	4-8	5-1	6-3	2-7
March 3, 1931	2-5	8-3	1-7	6-4
March 10, 1931	7-6	1-4	3-2	5-8
March 17, 1931	5-3	2-8	7-4	1-6

- No. 1. — Brighton Park Council 36,
 " 2. — Roseland Council 8,
 " 3. — Gary, Ind. Council 82,
 " 4. — North Side Council 5,
 " 5. — West Side Council 24,
 " 6. — Bridgeport Council 16,
 " 7. — Providence Council 4,
 " 8. — South Chicago Council 114,

Frank L. Savickas,
 Executive Secretary..

With the going of baseball and tennis the sportative mind turns to the Fall and Winter Sports.

Every Saturday of the weather is fair, finds a group of Knights playing football on the Armory Grounds and having a wonderful time.

* * *

Peter Labeskis is in charge of football practices so one may be assured of a lively time.

What with the basketball season two months away Manager Brasky has ordered his squad to play football to be in A-1 condition when the season rolls around.

Raffle books are out and the money received of their sale is to be donated to the Athletic Fund so that the name of the K. of L. may once again flourish through the state of Connecticut and New England.

* * *

The girls of our lodge are to have a basketball team again this year and would appreciate word from other K. of L. Lodges.

* * *

Those who are interested in bowling are requested to appear at the New Park Alleys, Wednesday evenings where John Zelinskas has reserved several alleys for the K. of L.

— C. C.

Kas naujo mūsų šeimoje

CHICAGO, ILL.

Kuopa 5-ta.

Klausykite, klausykite!! Iš tolimos šiaurės bėgu aš į jus su didžiausiomis naujienomis. Kelios savaitės atgal "Vytauto" kuopa turėjo naujų narių priėmimo vakarą. Šie asmenys buvo priimti į Vyčių organizaciją, su didelėmis išklmėmis: A. Bitautaitė, J. Bitautaitė, B. Juškiutė, A. Lukošaitytė, E. Norkaitytė, F. Adomaitis, K. Januškas, V. Kazaninis, J. Preskus ir I. Rauskinas. Be to šiame garbingame vakare buvo suteiktos dovanos: p-lei B. Juškiutei už laimėjamą tennis, o p-lei Kizelevičiutei už gerą ir pavyzdinę raštininkavimą.

Vakaras buvo labai linksmas ir visi skirstėsi labai patenkinti, nes kiekvienas gavo skanių užkandžių ir saldžios kavos; mat, mes laikomės prohibicijos. Valgius ir gėrimus paruošė F. Andriuškevičiutė ir P. Šniaukščiutė. Programą paruošė pirmininkas K. Savickas, o V. Rėkus ypatingai padėjo visą ruošti. Visiems širdingiausi ačiū.

Vyrai, ar pastebėjote, kad mūsų kuopa turi labai gražių ir darbščių šeiminkų. Persitikrinti, kol dar nevėlu.

DOMĖS!!!

MŪSŲ KUOPOS HOLLOWEEN ŠOKIS ĮVYKS SPALIŲ MĖN. 31 D., ŠVENTO MYKOLO PARAPIJOS AUDITORIUME GRIEŠ PUKI MUZIKA. IŽANGA TIK 50 CENTŲ (Amerikoniškais). Nepamirškite atsilankyti, nes ši kartą mūsų tarpe bus visiems gerai žnomas Pete Sharkey ir daug vyčių iš kitų kolonijų. Taigi, nepamirškite — Spalių mėn. 31 dienos visi važiuokit į North Side.

— Bull Durham.

CHICAGO, ILL.

Kuopa 4.

Šioje kuopoje dabar yra didžiausias subruzdimas — mat visi ruošiasi prie pirmų rudens šokių kurie įvyks Spalių mėn. 18 dieną, Dievo Apveizdos parapijos salėj. Pati svetainė dabartiniu laiku yra valoma ir puošiama. Reikia pažymėti, kad mūsų panelės yra nutarusios kariauti prieš įvairius sienų laikytojus ar šiaip žiūrovus. Jos žada duoti visiems didžiausio ir linksmiausio darbo. Tat visi esate kviečiami į mūsų šokius.

— Marge.

PORT WASHINGTON, WIS.

Rugsėjo mėn. 28 d. įvyko labai gražus Vyčių mėnesinis susirinkimas. Šiame susirinkime paaikškėjo, kiek naujų narių prisirašė laike mūsų vajuos ir kas laimėjo dovanas už prirašymą daugiausiai narių. Elenora Žukaičiūtė prirašė 5, — Antaną Patašių, S. Žukaitį, T. Skridliene, Antaną Raiponą ir Aleną Skridlaitę. Antanina Rupšaitė prirašė 4; — Petrolnėlę Morauskaitę, S. Ežerskiutę, Joną Mockų ir Antaną Mockų. Alena Rupšiotė prirašė 1, — Praną Morauską. Kadangi Elenora Žukaičiūtė prirašė daugiausia, tai jai buvo ir įteikta pirmoji dovana — \$3.00, kurią padovanojo mūsų mylimas klebonas kun. Garmus, Antroji dovana, Vyčių ženklelis, teko Antaninai Rupšiotėi. Dabar tik lieka gavusioms dovanas pažiūrėti, kad jų prirašyti nariai taptų tikri Vyčiai, lankytų susirinkimus ir dalyvautų veikime.

Komsija del Spalio mėn. 5 d. vakaro surengimo pranešė, kad viskas ruošama ir laukiama Sheboygano Vyčių atvažiuojant sulošti teatras

Nutarta Spalio mėn. 25 d. turėti social del pagerbimo naujų narių. Sekanti komisija išrinkta rūpintis tuo parengimu: Alena Rupšiotė, Marė Paranauskiutė, Antanina Rupšiotė ir S. Jankūnas.

Kalbėta apie "basket ball". Del informacijų apie salę ir galutiną tyms surengimą išrinkta komisija sužinoti viską ir pranešti sekančiam susirinkimui. Komisijon išrinkti Antanas Patašius, Pranas Morauskas, pagelbstant S. Jankūnui.

Po susirinkimo choras turėjo dainų praktiką.

— Rep.

CLEVELAND, OHIO.

L. Vyčių 25-ta kuopa.

Š. m. lapkričio mėn. 16 d. L. Vyčių 25 kp. perstatys garsiausio pasaulyje rašytojo W. Šekspyro parašytą, gerb. Kun. A. Karužiškio išverstą į lietuvių kalbą juokingą komediją: "Nujuokinimas Barnės". (Taming of the Shrew) Šis veikalas bus perstatytas lietuvių svetainėje. Jame dalyvauja tk žymiausi Liet. Vyčių lošėjai. Žymiausias roles turi: P. Luiza ir M. Juodeigiutė. Kitų lošėjų ši kartą nežymėsiu — po vaidinimo ir apie juos parašysiu. Į šį rengiamą L. Vyčių 25 kp. vakarą reikėtų visiems nariams daugiau kreipti domės — iš anksto pardavinėti tikietus, tas daugiau išgarsintų rengiamą vakarą. Brangūs Vyčiai ir Vytės 25 kp. nariai-rės, stokime visi į šį darbą, o vakaras bus pasekmingas.

Populiariškas Vakaras.

Rugsėjo mėn. 26 d. Lietuvos Vyčių 25 kp. buvo surengusi populiarišką vakarą, kuris buvo linksmas ir jaukus. Bet vis-vien jis ne taip pavyko, kaip jam reikėjo pavykti, nes daug pačių kuopos narių neatsilankė į šį vakarėlį. Pereitame kuopos susirinkime visi žadėjo ateiti. Gerbiamieji, būkime tikrais Vyčiais ir Vytėmis ir pildykime savo pasižadėjimą. Šiam vakarėliui surengti daugiausiai pasidarbavo mūsų kuopos veiklusis narys — P. Mačėnas, Šukytė ir kiti.

Lietuvos Vyčių 25 kp. žada surengti antrą vakarą pirmą nedėdienį po Šventų Kalėdų. Šiame vakare bus perstatyta gražus veikalas keturių veiksmų tragedija: "Ties Vienuolyno Vartais" ir labai juokinga vieno akto komedija

Daugiau Darbo.

Mūsų kp. nariai galima sakyti, visur darbštūs ir veiklūs, bet prikalbinime naujų narių prie kuopos mažai kuris pasidarbuoja, išėmus Vytį P. Mačėną, tik per jį mūsų kuopa naujais nariai paaugėjus. Atminkite kuopa yra nutarus patalpinti į Vytį paveikslą to nario, kuris prirašys daugiausia naujų narių, bet matyti mūsų kuopos nariai ir į tai mažai kreipia domės

Gerbiamieji, sekančiame kuopos susirinkime pasistenkime kiekvienas kuopos narys atsivesti naują narį ir jį prirašyti prie kuopos, o aš pasižadau, gražiai jūsų pasidarbavimą aprašyti mūsų organe "Vytyj". Na, tik visi į darbą, o mūsų kuopa greitai paaugės.

Lankės Clevelande.

Vytis A. Buknis buvusis Lietuvos Vyčių 25 kp. didelis veikėjas, su savo šeimynėle lankėsi Clevelande per Labor dieną. Buvo sustojęs pas Sadauskus paviešėti. Daug ką papasakojo iš Detroito lietuvių veikimo, o daugiausiai, tai apie Lietuvos Vyčių 102 kuopos, jos dvasišką vadą kun. Ig. Boreišį ir kitus kuopos darbuotojus. Prisiminė, kad gerb. kun. Ig. Boreišis yra 102-ros kuopos apaštalas, kuris ne tik žodžiu ragina jaunimą rašytis, į Vyčius, bet pats net ir prirašinėja. Mažai yra tokių dvasiškų vadų, kaip pastarasis vadas.

— Senelis.

SOUTH CHICAGO.

Council 114.

Our baseball team finished a very unsuccessful season last year. Through illness, accident, and misunderstanding, the team has lost its fighting spirit, which was the main cause of our down fall. Next year, I think, the team will get down to real work. At the present time we are gathering young men, who as we expect, will be great in their achievements in baseball. Councils, take care of yourselves and watch your step, so you may not regret the day when we meet on the battlefield.

The bowling season has just began and, as you all know, So. Chicago is participating with the intentions and hopes to win the high honors. Although we have not made any outstanding records in our first attempts, we do hope you will see them. The So. Chicago team is quite outstanding during the tournaments because of their white shirts and red ties. They are commonly called the "Red Tie Moulers".

Our basketball team has not been organized, but I am sure that we will have one. Our council has so many young and light boys who are willing to play. I believe So. Chicago will show up.

Our council has a dozen or more members who are interested in playing golf. From what I can gather from "Vytis" I understand that other councils have some golfers also. Why not ask the Chicago District Athletic Ass'n to organize a few golf tournaments for the next summer among the K. of L. members?!

— Stuck up.

SOUTH CHICAGO.

Kuopa 114-ta.

Sveiki! Šia proga noriu jums pranešti, kad So. Chicago reporteriai atbudo iš miego ir ėmėsi darbo.

Mūsų kuopa darbartiniu laiku žengia į naują erą. Nežinau, ar nariai pametė savo tinginius, ar kun. Urba atnešė daug energingos dvasios. Net ir mūsų tėveliai ir motutės vėl imasi darbo ir kartu žengia pirmyn.

Pirmas svarbus dalykas — tai buvo parapijos piknikas. Tikėsit ar ne, visi mūsų kuopos nariai labai aktyviai prisidėjo prie to pikniko, ir dėl to pasekmės buvo labai geros.

Antras dalykas — parapijos choras: Dabartiniu laiku užsimezgė parapijos choro žiedas. Narių skaičius nuolat didėja ir netolimoj ateityje tikimės, kad mūsų kuopa ims sparčiai augti.

Trečias dalykas, labai svarbus ir reikalingas — tai mokykla. Per didelius vargus ir rūpesčius kun. Urba padarė pradžią Šv. Juozapo mokyklai. Nors ji dabar yra maža, bet tikėkime, kad netolimoj ateityj visa pasikeis.

Galų gale noriu pažymėti, kad mūsų kuopa su gerais ir širdingais mūsų dvasios vado patarimais žengs pirmyn dirbdama mūsų organizacijos labui.

— Stuck up.

PRANEŠIMAS.

Wisconsin Apskričio Lietuvos Vyčiams.

Š. m. Spalių mėn. 26 d. Wisconsin Apskričio Lietuvos Vyčiai turės savo rudeninį suvažiavimą, Racine, Wis. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, pirmą valandą po pietų.

Šito suvažiavimo tikslas yra apsvarstyti:

1. Chicagos ir Wisconsin Apskričių Vyčių metinį suvažiavimą ateinančiais metais Liepos 4 dieną,
2. 18-to Vyčių Seimo delegatų raportus,
3. Wisconsin Apskričio pikniką,
4. Kitus bėgamus klausimus.

Kiekviena kuopa privalo siųsti šitan suvažiavimui penkius narius. Delegatai gali būti pirmininkas ir keturi nariai, nepriklausantieji valdybai; jei delegatų pirmininkas yra Apskričio valdyboje, tai jojo vietą užima Vice-Pirmininkas. Visi delegatai privalo turėti mandatus su pirmininko, raštininko ir Dvasios Vado parašais.

Visi Vyčiai kviečiami atsilankyti šitan suvažiavimui. Racino kuopa turės Bazarą Parapijos naudai.

Su didžia pagarba,

Petras R Marchulaitis, Jr.,
Wisconsin Apskričio Lietuvos
Vyčių Pirmininkas.

KENOSHA, WIS.

Kuopa 33.

Rugsėjo mėn. 11 įvyko L. Vyčių metinis susirinkimas, į kurį atsilankė beveik visi nariai. Be to mus aplankė daug svečių iš įvairių Wisconsin apskričio kuopų. Susirinkimas slinko labai greitai, bet vis tik jis liko neužbaigtas. Mat, daugelis kuopų negalėjo išduoti pilnų raportų. Todėl susirinkimas liko pertrauktas ir atkeltas į rugsėjo mėn. 18 dieną.

* * *

K. Mazeika ir P. Stankus, ypatingai pasižymėję kuopos nariai, suruošė linksmą vakarėlį. Visi mūsų kuopos nariai ir svečiai jautėsi labai užganėdinti, nes kiekvienas gavo daug skanių valgių, o po to šoko kiek norėjo.

* * *

Rugsėjo mėn. 18 dieną vėl susirinkome užbaigti pradėtąjį darbą. Šį kartą raportai buvo pilni ir nė vienas buvo priimtas su pagyrimu.

Nauja Valdyba Sekantiems Metams yra ši:

Pirmininkas — Kazys Mazeika;

Vice-Pirmininkas — Hilda Jurkunaitė;

Raštininkas — Romanas Pocius;

Iždininkas — Juozas Kiseriauskis;

Izdo Globėjai — Kaz. Marchulaitis ir Petras Stankus;

Finansų Raštininkė — Pranė Valauskaitė;

Maršalkos — C. Paleckis ir J. Sakalauskas;

Sporto Atstovai — Julia Mazeikaitė ir Vincas Kalasinskas;

Korespondentai — Hilda Jurkunaitė ir Romanas Pocius.

* * *

Naujoji valdyba yra pilna energijos ir pasiryžimo žengti pirmyn. Be to, nutarta laikyti susirinkimus kas antrą ir ketvirtą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio.

Vyčiai stokime į darbą ir kelkime mūsų kuopos vardą aukštyn, kad padirbę per ateinančius metus galėtume pasidžiaugti savo darbu

— Pavasaris.

JONAS IR ONA JUOZAIČIAI.

Abu yra pasižymėję Vyčių darbuotojai. Jonas yra buvęs L. Vyčių 36-tos kuopos pirmininku, Basketball lygos organizatorium. Jaunoji p. Ona, daug pasidarbavo 5 kp. ir taipgi yra žymi solistė Šv. Mykolo parapijos choro ir Vyčių Dainos Choro narė.

Margumynai

KADA KAIP SAPNUOJAME.

Vienas žymus Amerikos gydytojas, per keliasdešimt metų studijavo ir tyrinėjo savo pacientų sapnus, pasižymėdamas sapnų dažnumą, stiprumą ir aiškumą. Be to, savo dienyne jis užsirašė apie 4,000 savo sapnų. Iš visų tų tyrinėjimų gydytojas padarė tokią išvadą.

Iš vakaro — pirmamiegyje žmogus sapnuoja tik pavargęs nuo kūniško ar protiško darbo, ir tie sapnai būna paprastai praėjusios dienos pergyvenimų bei įspudžių tęsinys. Tą patį galima pasakyti ir apie vidumiegio sapnus: žmogus vidumiegy daugiausia sapnuoja po stipraus susijaudinimo ar susinervinimo. Toki sapnai taip pat dažnai turi ryšio su praėjusios dienos pergyvenimais, tik šiuo atveju tie pergyvenimai sapne plėtojasi ir vystosi baisenybės formoje.

Įdomiausi ir maloniausi sapnai būna paryčiu, kada žmogaus raumens ir nervai pakankamai pasils. Paryčio sapne žmogaus fantazija lakioja po nežinomas, nematytas tolimas sritis. Paryčio sapne matyti nepaprastai vaizdas ir asmens pabudusio iš miego žmogaus vaizduotėje pasilieka ryškūs ir aiškūs.

Toliau gydytojo tyrinėjimai parodė, kad sapno tvirtumas įvairiais metų laikotarpiais yra nevienodas ir laikas nuo laiko kaitaliojasi. Silpniausi sapnai būna kovo ir balandžio mėn., o stipriausi ir ryškiausi gruodžio mėn.

Pas kai kurias tautas ir senovės yra užsilikęs paprotys skirti ypatingos reikšmės, dvylikos šventųjų naktų sapnams, nuo Kalėdų nakties iki Trijų Karalių nakties. Gal šitas senoviškas paprotys pareina nuo to, kad jau ir ankščiau buvo pastebėta, jog tuo laiku sapnai būna ryškiausi ir gyviausi.

GAILESTINGA BEZDŽIONĖ.

Gana įdomų atsitikimą skaitome p. Klarton'o knygoj, apie šimpanzę, su kuria jis susidraugavo prieš ketvertą metų, Afrikoj, fotografuodamas laukinius žvėris. Beždžionė prisirišo nepaprastai. Kada jos ponas susirgo, ji kuorūpestingiausiai slaugė jį. Reguliarai paduodavo hinno butelį ir atnešdavo stiklą šalto vandens.

Toti, toks buvo jos vardas, paduodavo šeimnininkui ir pasiskaitymui knygų, jei anas jų pareikalavdavo. Ji prieidavo pre knygų lentynos, uždėdavo ant bet kurios knygos savo lapą, atsisukdavo į jo pusę, tarsi klausdama, ar tą knygą jis noris. Kuomet jis galvą pakratydavo, ji imdavo taip daryti su kita, ligi pataikydavo. Kartą net išgelbėjusi savo pono gyvybę. Kada jie ėjo pasi-vaikščioti, staiga ji truktelėjo jį už rankovės ir nurodė krūmuose besislapstantį tigrą.

Dabar neseniai ši sumani beždžionė Londono zoologijos sodne nudvėsė.

— P Kšbs.

KIŠENINIŲ LAIKRODŽIŲ ISTORIJA.

Kišeninių lairodžių nežinomas yra nei jų išradėjas, nei vieta.

Venintėlis susikoncentravimo punktas yra faktas, kad XV amžiuje ir XVIII amžiaus pradžioje buvo įvairių laikrodžių fabriku

Pirmųjų laikrodžių didumas ir forma yra įvairūs; jie buvo labai netikslingi. Laikrodžiams mokėdavo labai daug, bet naudos iš jų buvo maža.

Pirmieji kišeniniai laikrodžiai, jau gerai padirbti buvo 1676 metais. Tuo pat laiku kišeniniai laikrodžiai buvo padirbti Londone trijų laikrodininkų. Vienas šios rūšies laikrodis, kuris pasiekė kontinentą, buvo dovana Prancuzų Karaliui Liudvikui XIV.

Visi laikrodžių patobulinimai buvo padaryti XIX amžiaus pirmoje pusėje.

— A Dol.

KOKI KEISTI TIE KINIEČIAI.

Kiniečiai daugeliu atžvilgiu pasižymi juokingu nai-viškumu. Pramogos tikslams jie pasidaro "dangišką orkestrą."

Kitas po "dangiškos muzikos" kiniečių mėgiamas dalykas lošimas su cukrumi.. Daroma taip: kiniečiai susėda ratu kiekvienas dalyvis padeda į krūvą sutarto dydžio monetą (pinigą), o priešais save pasideda gabalėlį cukraus. Ir laukia kol atskris musė. Ant kurio cukraus gabalėlio pirmiausia nutūpė musė — tas išlošia pinigus.

— Zėčius.

PREKIAUJA MOTERŲ PIENU.

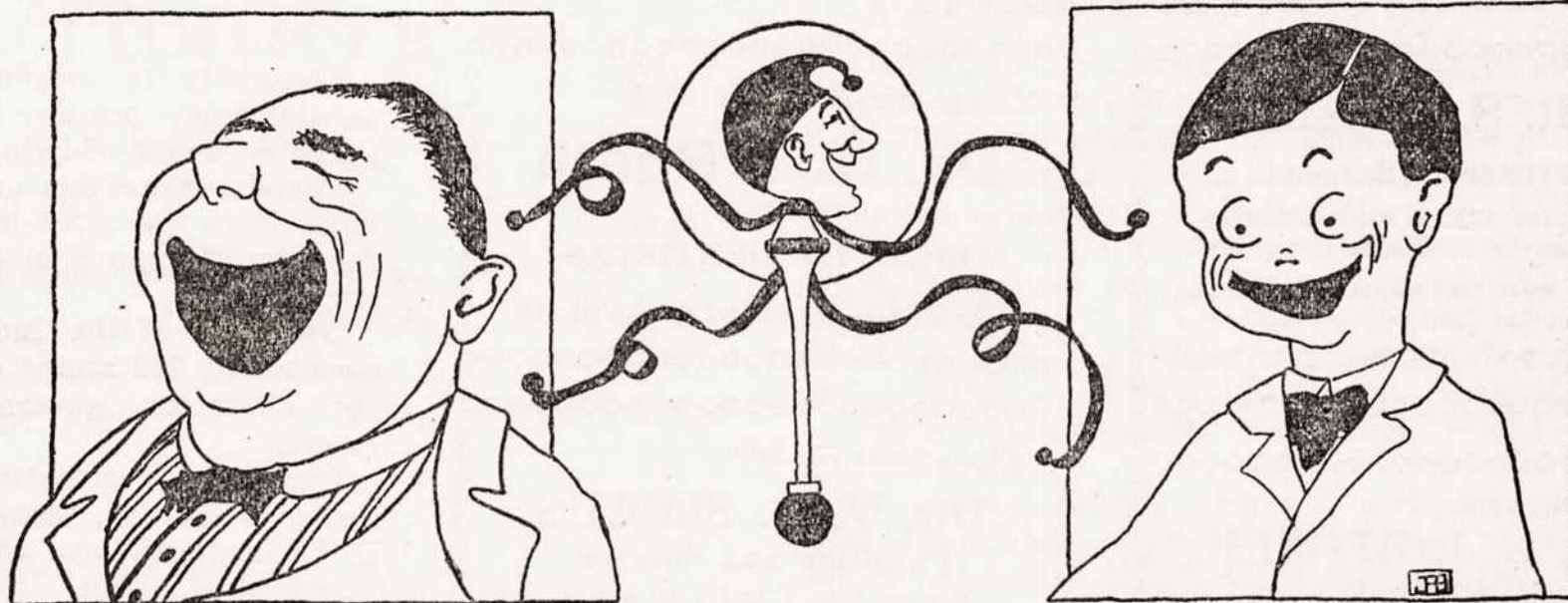
Maskvoje yra įstaiga, kuri supirkinėja ir paskui pardavinėja moterų pieną. Parduodančios savo pieną moterys tiriamos gydytojų, kad būtų pilnai sveikos. Pienas imamas tris kartus per dieną. Dalis jo eina į prieglaudą, kurioj auginami pamestiniukai kūdikiai, kita dalis parduodama po 50 kapeikų už 100 gramų (apie 25 litai už vieną litrą). Tą pieną gali pirkti tik komunistų partijos nariai. Moterys, parduodančios savo pieną, gauna po 40 kapeikų už 100 gramų. Kai kurios moterys parduodančios per dieną iki pusantro litro pieno ir tuo būdu uždirbančios apie 900 rublių mėnesiui.

BEŽDŽIONĖ SUSTABDĖ POŽEMINIUS TRAUKINIUS.

Šiomis dienomis Berlyne visam pusvalandžiui buvo sustabdyti traukiniai po žeme vaikščiojanti del beždžionės. Buvo tai. Beždžionė pabėgo iš cirko ir pasislėpė požeminio geležinkelio tunelyje. Traukiniai, bijodami katastrofos, visam pusvalandžiui buvo sustabdyti. Elektros srovė taip pat buvo nutraukta.. Buvo paleisti būriai specialistų žvėrininkų, kurie pagaliau gorilą sugavo.

SENIAUSIAS ŽODYNAS.

Prancuzų mokslininkai, darydami kasinėjimus sename Sirijos mieste Saputa, griuvėsiuose rado daug moliinių lentelių, kurios buvo aprašytos kažkokioms nesuprantamomis kalbomis. Tik vėliau kalbininkai ištyrė, kad tai buvęs šešių kalbų žodynas, su kurio pagalba Saputos pirkliai susikalbėdavo su kaimynių kraštų pirkliais. Saputos mieste buvo vartojama anuomet babiloniška kalba. Greta babiloniškų žodžių ant lentelių buvo tos pačios prasmės egiptiečių, semitų, charitų, sumerų ir mitianitų žodžiai. Tai yra seniausias pasauly žodynas, pagamintas prieš 5,000 metų.

JUOKELIAI

Atsilygino.

Senukas pasigavęs anūką, už kažkokį nusikaltimą davė rykščių. Išgirdęs vaiko riksmą, atbėgo tėvas — senuko sūnus. Pamatęs mušamą savo sūnų, jis pradėjo pats save iš visų jėgų pliekti. — Ką gi tai reiškia? — paklausė nustebeęs senukas.

— Paprastas dalykas. Tu muši mano sūnų, tai aš pliekiu tavąjį.

— Kaip, tamsta, patekai į kalėjimą? — klausia kalėjimo inspektorius naujai atvykusį kalinį.

— Del konkurencijos, pone direktoriau. Aš irgi mėginau spausdinti banknotus, lygiai tokius, kaip ir valstybė. Bet valdžia konkurencijos nepakenčia.

Kada daug partijų.

Prieš rinkimus į reichstagą Vokietijoje įsikūrė daug naujų partijų. Į vienos tokios naujos partijos biura užėina pilietis ir prašo duoti jam partijos programą.

— Ar Tamsta pritari mūsų idėjoms? — klausia pilietį partijos sekretorius.

— Ne, aš tik renku partijų programas. Gavęs jūsiškę, užbaigsiu pirmąjį partinių programų rinkinį to-mą.

Advokato Sūnus.

Mokytojas: — Kas yra sąžiningas ir gerai per visą gyvenimą elgiasi, tas po mirties patenka į dangų. O, kas atsitinka su tuo, kuris blogai daro?

Mokinys (advokato sūnus): — Tą gina mano tėtė teisme.

Profesorius (egzaminuodamas medicinos studentą klausia): — Prašau man pasakyti, ką pastebi Tamsta, apčiupinėjęs ligonio šonkaulius.

Studentas: — Pamatysim, ar pacientas bijo kutulio, ar ne.

“Biedinas žydelis.”

Geležinkelio vagone tarp keleivių sėdi ir vienas žydelis, kuris visą laiką žiovauja.

— “Ar tu suski, nori mane nuryti, kad taip burną varstai?” — pajuokdamas užklausė vienas iš keleivių.

— “Ui ne! Jūs jau žinot, kad biedinas žydelis kiaulienos nevalgo,” — atsakė pajuoktasis.

Neklausė.

— Ką tau gydytojas pasakė?

— Aš paklausiau, ar galėsiu gerti degtinę — ir jis man tai uždraudė.

— O kaip del alaus?

— Numaniau, kad irgi gali neleisti, todėl to nė neklausiau, — vadinas ne-
uždraudė.

“N. L.”

Pats nemoka.

— Ką šiandien tave mokytojas mokė? — klausė tėvas parėjusį iš mokyklos sūnų.

— Ką jis mokys, kad pats nieko nežino, nes vis mūsų klausinėja, — sako jaunas mokinytis.

Svarbus išpėjimas.

Mokytojas: — Jei tu, Petrai, nesimokysi, aš pakviesiu tavo tėvą.

Mokinys: — Nepatarčiau, pone mokytojau, nes mano tėvas už pirmąjį vizitą ima 50 litų.

Čia tai kas kita.

— Kodel, drauguži, šiandien tu toks piktas?

— Pamanyk: mano žmona šiandien sudaužė lėkštę!

— Tai argi tokia jau brangi ta šukė buvo?

— Šukė — tai šukė. Bet kad su ta šuke man teko į galvą.

— O čia tai kas kita....

Pasivėlino.

Gydytojas skundžias savo draugui: — Labai man gaila, kad pasivėlinau vienam ligoniui operaciją padaryti.

— O ar tikrai žinot, kad Tamstos operacija būtų pagelbėjusi, ir ligonis būtų išgijęs.

— Oi ne tame dalykas — sušuko gydytojas; — jis išgijo ankščiau, kol jam dar nepadariau operacijos. Bet man už tai keli šimtai litų kaip iš kišenės.

Vėjo verslas.

— Žinai ką, brolau, jau man nusi-bodo tie visi darbai, rūpesčiai. Aš norėčiau verstis vėju.

— Ką? Juk tai neįmanoma. — toks verslas iki šiol visai nežinomas!...

— O kaip vėju verčiasi dėdės Petro malūnas.

— Kodel Tamsta bėgi iš teatro? Juk bus dar du veiksmai?

— Kaip tik del to ir noriu pabėgti.

Kartu.

Panelė:

— Kai kas sako, kad aš turiu dvidešimt metų, o kiti sako, kad tik ko-
kią penkioliką. O kiek tamsta pasakytum?

— Tur būt neklysiu, jei sudėsite tuodu abudu skaičius kartu.

POLITE....

Little Person: “I’m afraid you’re in the wrong seat, sir.”

Burly Individual: “You’ve got nothing to be afraid of, mister, so long as you don’t try to move me.”

Žmogus, kurs suvaldo savo liežuvį, gali ir save suvaldyti.

Kai nedorybė ima viršų, liuosybė puola.
N. A. Dobroliubovas

DAKTARAI

DR. S. BIEŽIS

Physician & Surgeon

Office: 2201 WEST 22nd STREET
Cor. S. Leavitt St. Phone Canal 6222

Residence: 6640 So. Maplewood Avenue
Phone Republic 7868—By Appointment
Hours: 1-3, 7-8 P.M., Sun. 10-12 Noon

Phone Canal 6222

DR. G. I. BLOZIS

DENTIST

Hours: 9 to 12 a.m. and 1 to 9 p.m.
Sunday by appointment only
2201 W. 22nd & So. Leavitt Sts.
Res. Tel. Hemlock 5949

Tel. Boulevard 7589

Dr. A. P. Kazlauskis

DENTISTAS

Ofiso valandos 9 ryto iki 8 vakaro.
4712 SO. ASHLAND AVENUE
Residence Phone Hemlock 7691

Tel. Lafayette 5820

DR. J. A. PAUKŠTYS

DENTISTAS—X-RAY

4193 Archer Avenue

Dr. A. J. Gussen

LIETUVIS DENTISTAS

Monday, Wednesday and Friday
Hours: 10 a.m. to 8 p.m.
Sunday 10 a.m. to 2 p.m.

4847 WEST 14th STREET
CICERO, ILL.

Telephones: Lafayette 6179-6174

"The House of Square Dealing"

BAY STATE LUMBER CO.

LUMBER and MILLWORK

2108 to 2128 West 47th Street, Chicago, Illinois

NEW CITY COAL CO.

2101 West 47th Street

Kokybė ir patarnavimas nuo 1895

Tel. Lafayette 0567-5678

Telephone Hemlock 0066

Dr. B. J. Rooth

X-RAY

LIETUVIS DENTISTAS

7054 So. Western Avenue

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. SIMKUS

Physician and Surgeon

Hours: 2 to 4 and 7 to 9 p.m.
Sundays 10 to 12 a.m.

3343 SO. HALSTED STREET

Res. 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

DR. M. T. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas

Office: 2423 West Marquette Road
Hours: 2 to 4 p.m. Tel. Prospect 1930
Office: 4601 South Ashland Avenue
Hours: 6 to 8 p.m. Boulevard 7820

Phone Armitage 1740

Dr. S. T. Thomas

LIETUVIS DENTISTAS

Hours: 9-12 a.m., 1-5 and 6-8:30 p.m.
North West Tower Bdg., Rm. 309

1608 MILWAUKEE AVENUE
Cor. North Ave. at Damen Ave.

Office Phone Canal 0257

Residence: 6600 S. ARTESIAN AVE.
Phone Prospect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

PHYSICIAN & SURGEON

1821 S. Halsted St., Chicago

BITS

Electricity is estimated to be 50 percent below pre-war levels when figured on a cost-of-living basis.

Canada, Argentina and the Netherlands were the three leading markets for aircraft engines made in this country.

One-third of the Indian Empire consists of 708 states of various size and character, governed by Indian rulers.

Contrary to situations in other parts of Europe, post-war conditions in Luxemburg have caused a higher standard of living.

Silk clothes for men are being advocated in England.

Seven modern wonders of the world are: telephone, radio, aeroplanes, radium, antitoxins, x-rays, and spectrum analysis.

Šią vasarą prie administracijos linijos vėl atvyksta atostogų apie 2,000 lenkų skautų, kuriems jau rūpinami butai.

HAPPY HE.

With such a mother! faith in woman-kind
Beats with his blood, and trust in all things high
Comes easy to him, and though he trip and fall,
He shall not blind his soul with clay.

Without a bit of bread even a palace is sad; with it, a pine-tree is paradise.
—Old Russian Proverb.

Tikras patriotizmas visuose kraštuose yra laikomas didele pilietine dorybe. Jį drąsiai galima vadinti tautos gyvybės įkvėpėju. Be patriotizmo, be tėvynės meilės nebūtų buvę ir nepriklausomos Lietuvos. Ir dabar sąmoninga tėvynės meilė mūsų tautos gyvybei yra reikalinga, kaip žuvims vanduo.

JOHN A. KASS

(KAZAKAUSKAS)
WATCHMAKER & JEWELER
Jau Laikas Pirkti
KALEDŲ DOVANAS

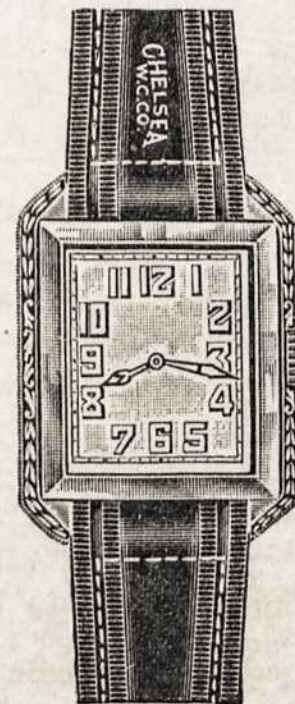
Laikrodininkas ir auksorius
20 metų patyrimo. Užlaikau visokios rūšies aukso dalykų dideliame pasirinkime ir kainos yra visiems vienokios.

10% NUO DOLERIO
Perkant Pas M a n e

2045 West 35th Street

ir Archer Avenue

Tel. Lafayette 3315

TURINYS

NR. 19. (299)

	Pusl.
Jaunuomenės Ruošimasis visuomeniniam gyvenimui ir veikimui. Vl. Viliamas.	435
Karžygiai (Romanas). Deganti Ašara.	438
Himnas Vytauto Didžiojo Garbei. Petras Vaičiūnas	440
Neskaitytas Laiškas. M. Svyriūtė	441
Juodieji Vieškeliai. K. Zupka.	444
Voverė. Prof. P. B. Šivickis	445
Ledų Dykumoje	446
Dr. P. A. Oskar	447
Sportas	448
Kas Naujo Mūsų Šeimoje.	449
Margumynai	452
Juokeliai	453
Bits	454

Žinėlės

Smagi marquetteparkiečiams naujiena. Žinomas jaunimo darbuotojas, buvęs Lietuvos Vyčių Centro Raštininkas, p. K. Gervilis, ant 71 Street prie Artesian pirkto moderninę drabužių valymo ir prosijimo šapą.

* * *

Chicago, Illinois. Lietuvių Medicinos Studentų Brolija "Lambda Mu Delta" rengia rudeninius šokius, kurie įvyks spalio (Oct.) m. 25 d., 1930, South Side Masonic hall, 64-ta ir Green St. Muzika bus geriausia.

* * *

Chicago, Ill. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto 500 metų mirimo sukaktuvių paminėjimas įvyks spalio m. 26 d., Ashland auditoriume. Vyti-e ar jau išsigijai Vytauto medalį? Jei ne, būtinai nusipirk. Kaina 30c.

* * *

DĖMESIO!

Vienas jaunas vaikinai iš Lietuvos pageidauja susirašinėti su Amerikos lietuviais-lietuvaitėmis. Jis norėtų pasidalinti gyvenimo išpūdžiais: iš Amerikos ir Lietuvos.

Kreipkitės šiuo adresu: Juozas Rudokas, Šilalės paštas, Lithuania.

SIMPATIŠKAS, MANDAGUS,
GERESNIS IR PIGESNIS
UŽ KITŲ PATARNAVIMAS
EUDEIKIS
PAGRABŲ VEDĖJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. Yards 1741 ir 1742

Skyrius: 4447 South Fairfield Avenue

Skyrius: 1410 South 49th Court, Cicero
Tel. Boulevard 3201

Skyrius: 3201 Auburn Avenue
Tel. Cicero 3794

VISIEMS "VYTIES" BENDRADARBIAMS

Gerbiamieji, paskutiniu laiku redakcijoj atsirado labai daug nesunaudotų raštų, kurie neturi nė adreso nė parašo. Malonėkite juos atsiimti, tik nepamirškite prisiųsti pašto ženklelių. Ateity redakcija nuolankiai prašo visų savo bendradarbių prisilaikyti šių taisyklėlių:

1. Rašyk vienoj pusėj lapo tiktai, ir su rašalu.
2. Neužmiršk parašyti savo tikrą pavardę ir nurodyti savo adresą.
3. Jei nori, kad redakcija sugražintų Tamstos nepatalpintus raštus, malonėk prisiųsti pašto ženklelių.
4. Steigkitės rašyti lietuviškai, nes to pageidavo XVIII Seimas.

Pradedant rugsėjo mėn. 1 d. gerbiami korespondentai ir bendradarbiai yra prašomi siųsti visus raštus šiuo adresu: A. L. Lapinskas, 6635 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill.

Redakcija.

* * *

Redakatoriaus priėmimo valandos:
Antradieniais: 5 v. 30 m.—7 v. 30 m. vak.
Trečiadieniais: 2 val.—4 v. 30 m. vak.
Kitomis dienomis sulig susitarimo

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA

DVASIOS VADAS: Kun. Pr. J. Vaitukaitis,
4400 South Fairfield Avenue, Chicago, Ill.

PIRMININKAS: Albinas Onaitis,
111 East 5th Avenue, Homestead, Pa.

I VICE-PIRMININKAS: Antanas Lapinskas,
6635 So. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois.

II VICE-PIRMININKAS: Kazys Baltramaitis,
221 Bond Street, Elizabeth, New Jersey.

RAŠTININKAS IR "VYTIES" ADMINISTRATORIUS:
Vladas Remotis, 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

IŽDININKĖ: Izabelė Lauciūtė,
2532 West 46th Place, Chicago, Illinois.

IŽDO GLOBĖJAI:
Petras Marčiulaitis, 2009 — 44th Place, Kenosha, Wis.
S. Ališauskaitė, 6442 S. Stony Island Ave., Chicago, Ill.

"VYTIES" REDAKTORIUS: Antanas L. Lapinskas,
6635 So. Sacramento Ave., Chicago, Illinois

SPAUSTUVĖS REVIZIJOS KOMISIJA:
Kun. M. Urbonavičius, 5108—7th Ave., Kenosha, Wis.
Vladas Remotis, 3204 So. Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Valonis, 2201 W. 22nd St., Chicago, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA:
Kun. M. Urbonavičius, 5108—7th Ave., Kenosha, Wis.
Juozas Vaškevičius, Marian Hills College, Hinsdale, Ill.
Kun. Ant. Karužiškis, 1502 Claremont Road, N. E.,
Cleveland, Ohio
Kazys Baltramaitis, 221 Bond St., Elizabeth, N. J.
Petras Vėlyvis, Kearney, New Jersey.

SPAUSTUVĖS VEDĖJAS:
Vladas Remotis, 4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.

Skelbimų skyriaus vedėjas: V. Stancikas,
4736 South Wood Street, Chicago, Illinois.

When you think of installing first class plumbing

JOHN KLEKER PLUMBING CO.

1707 West 47th Street Phone Yards 5353

BRANCH OFFICE

5330 Archer Avenue Phone Lafayette 6531
CHICAGO, ILL.

Padek Savo Pinigus ant 6-to Nuošimčio

Už Pinigus Padėtus ant mūsų Augštų Pirmų Morgičių nuošimtis bus mokamas nuo dienos padėjimo

Jeigu jūs norite perkelti savo pinigus iš kitų bankų į šią banką atneškite savo bankinę knygutę pas mus, o mes jūsų pinigus perkelsime su nuošimčiais. Siųskite pinigus į Lietuvą per šią stiprią banką, nes mūsų kainos žemiausios.

KAPITALAS IR PERVIRŠIS \$400,000.00

SAUGIAUSIA VIETA JŪSŲ PINIGAMS.

METROPOLITAN STATE BANK

Po valdžios ir Clearing House Priežiūra

2201 West 22nd Kampas Leavitt Street

SPALIO MENESI

Mes apvaikščiojame mūsų aštuoniolikos metų tarnavimo šiai apylinkei. Kviečiame jus atsilankyti ir mūsų vieškambary pamatyti įdomių liekanų nuo 1912 metų.

CENTRAL *Manufacturing District* BANK

A TRUST COMPANY

1110 West 35th Street

A State Bank A Clearing House Bank

PHONE BOULEVARD 4600

Telefonas Yards 1138

Stanley P. Mažeika

GRABORIUS IR
BALZAMUOTOJAS

Moderniška Koplyčia Dovanai
3319 AUBURN AVENUE

Phone Hemlock 0367

JOHN PAKEL & CO.

GENERAL BUILDING CONTRACTOR
AND

REAL ESTATE

2621 WEST 71st STREET

Telephone Yards 8164

ASHLAND STUDIO

M. ZELGIEWICZ, Prop.

PHOTOGRAPHER

WEDDING AND FAMILY GROUPS OUR SPECIALTY
4852 SO. ASHLAND AVENUE

W. J. STANKUNAS

FOTOGRAFAS

Vestuvių, Grupių ir Šeimynų
Mūsų Speciališkumas.

3315 South
Halsted St.

Tel. Yards 1546

Res. Tel.

Beverly 2300

Phone Victory 2477

G. C. BURBA

CLOAK SHOP

3214 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 7314

S. LOVEIKIS

KVIETKININKAS

Nuskintos Kvietkos Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.
Pristatome į Visas Miesto Dalis.

3316 SO. HALSTED STREET

Bus. Phone Yards 0695

F. A. Poszka's Pharmacy

F. A. POSZKA, R.Ph.

3101 SO. MORGAN STREET

Residence: 3317 West 65th Place
Res. Phone Prospect 9232

KENWOOD

CLEANERS

Expert Cleaning and Dyeing

WE CALL AND DELIVER

Phone Yards 1770